

לומדי מדרשה יקרים,

אנו מפרסמות את מערך קורסי הקיץ של המדרשה המוצעים במכללת לוינסקי לחינוך ובאוניברסיטת חיפה בזמן שמגפת הקורונה עדיין משתוללת.

מקוות שעד לתאריך תחילת הלמידה בקורסי הקיץ, נוכל כבר לחזור וללמד כרגיל. יחד עם זאת, במידה, וההנחיות תהיינה להמשיך ולקיים שיעורים באקדמיה באופן מקוון, אנו נלמד גם את הקורסים שלנו באופן מקוון כפי שאנו עושים כעת.

במידה וקורס מסוים לא ייפתח, יוחזר שכר הלימוד לנרשמים במלואו כולל דמי ההרשמה.

הקורסים המוצעים כוללים קורסים מתקדמים רבים, בכל אחד משלושת תחומי הליבה של הפסיכולוגיה החינוכית.

שימו לב: תאריך אחרון להרשמה לקורסים במכללת לוינסקי ובאוניברסיטת חיפה:
15.5.20 .

(לקורסי הקיץ בשלוחת ירושלים – הסתיימה ההרשמה).

לשאלות והבהרות ניתן לפנות לרכזות הפיתוח המקצועי והמדרשה במחוזות:

מחוז מרכז: ירדנה יערי לוי yardena_524@walla.co.il

מחוז תל-אביב: יעל שפר תמיר yaelscha@gmail.com

מחוז חיפה: אסנת יפה מנור Asnat.yaffemanor@gmail.com

מחוז צפון: סוהיר יזבק suhairmidrasha@gmail.com

מכללת לוינסקי לחינוך
אז מעל 100 שנים של הכשרת מורים
לימודי תעודה ופיתוח מקצועי

רשימת קורסי הקיץ במכללת לוינסקי:

1. ["העין השלישית" בעבודתו של הפסיכולוג החינוכי / ד"ר יעקב יבלון](#)
2. ["פסיכולוגיה חינוכית משפיעה" - קורס אינטגרטיבי יישומי בתחום המערכתי / ח'את צפניה, ס'גל'ת אב'ישור אלון, אב'יחי סטולרסקי.](#)
3. [התקשרו"ת – הורות/הוראה תומכת קשר ותקווה / 'הוד'ת דר'י'מן](#)
4. [קשב 101 / ש'מי גלעד](#)
5. [סוג'ות בטיפול בקה'לה הגאה בשדה הפסיכולוג'ה הח'ינוכ'ת / רוני גורסקי מל'ן רכזת הקורס](#)
6. [אני/אנחנו: יסודות הג'שה ההת'יחסות'ת / עדנה רשף](#)
7. [בחזרה לבסיס - מושגי יסוד בפסיכואנליזה במרחב הפסיכולוג'ה הח'ינוכ'ת / עפר שלום](#)
8. [קצר ודינאמי - ה'לכו שניהם יחדיו ? ט'פול דינאמי קצר מועד / ד"ר יעקב יבלון](#)
9. [לקו'ות למ'דה ב' – ז'וה א'ישה](#)
10. [לקו'ות למ'דה ב' - טל הס שט'נמץ](#)
11. [לקו'ות למ'דה ב' – מ'כל בן ר'י](#)

להרשמה לקורסים במכללת לוינסקי [לחצו כאן](#)

רשימת קורסי הקיץ באוניברסיטת חיפה:

1. [התערבות במצבי חירום – קורס בסיסי / ד"ר שולמית ניב וד"ר יהודה שחם](#)
2. [הובלת התערבויות למניעת אלימות בבית, בגן ובבית הספר / ד"ר לירון און](#)
3. [הפרעות הקשת האוטיסטית / עדי פרי](#)
4. [חירום, משבר ואלימות - תיאוריה והתמודדות בחברה הערבית/ ד"ר אמג'ד מוסא](#)
5. [יסודות הפסיכותרפיה הפסיכואנליטית / זהר חייקין](#)
6. ["פסיכולוגיה חינוכית משפיעה" - קורס אינטגרטיבי יישומי בתחום המערכתי / אלון נוימן, יעל שטיינברג](#)
7. [לקויות למידה שנה ב' – עברית / חן ברם](#)
8. [לקויות למידה שנה ב' בשפה הערבית / כמיל נג'אר](#)
9. [הגברת יעילות הפסיכולוג החינוכי בבית הספר בסיוע לילד, למורה, להורים ולצוות באמצעות התערבויות מעולם ה-CBT המערכתי בעצימות נמוכה / יששכר עשת](#)

להרשמה לקורסים באוניברסיטת חיפה [לחצו כאן](#).

שם הקורס: "העין השלישית" בעבודתו של הפסיכולוג החינוכי:

שניים שהם אחד ואחד שהוא שניים

מרה: דר' יבולן יעקב, פסיכולוג בכיר מדריך, מנהל שפ"ח גן רוה, פסיכולוג ראשי "מכון ארז", יו"ר פורום פסיכותרפיה באגף פסיכולוגיה, חבר הנהלת האגודה הישראלית לפסיכותרפיה ממוקדת.

תיאור כללי של הקורס: מרחב עבודתו של הפסיכולוג החינוכי מתקיים בשתי רמות התערבות בסיסיות, רמת הפרט ורמת המערכת. לעיתים קרובות השניים נתפסים כנפרדים וכדורשים התמחות נפרדת, או אף כמתחרים זה בזה. לכאורה, כאשר הפסיכולוג נדרש לתפקד ברמת המערכת, הוא זקוק לחשיבה, שפה והבנה שונים מהותית מזו של רמת הפרט. בקורס, נעמוד על זווית הראיה, בה שתי הרמות מוחזקות בראשו של הפסיכולוג בו זמנית, ויוצרות את "השלישי" המהווה מאפיין ואתגר ייחודי של עבודת הפסיכולוג החינוכי. שלישי זה, שהוא תוצר אינטגרטיבי בין שתי הרמות, מאפשר שימוש יצירתי בחשיבה ובידע מרמת הפרט של חדר הטיפולים ברמה המערכתית וההיפך. בפרפרזה על אמירתו של ויניקוט "אין תינוק בלי אמא" ניתן לומר "אין תלמיד בלי מערכת". הצורך לשמור כל העת את שתי הרמות בחשיבתו של הפסיכולוג, כמו גם בהתערבויותיו, דורש שימוש בשפה אחת דומיננטית עימה הוא יכול לנוע בכל אחת מהרמות, ביניהן ולא פחות במרחב הביניים הייחודי שנוצר במפגש בין השתיים.

החשיבה התיאורטית דרכה ננסה ליצור מרחב אינטגרטיבי זה, הינה האנליטית - דינאמית. השאיפה הינה להמשגה של מסגרת תיאורטית ופרקטית שתאפשר ליצור מבנה להבנת האינפורמציה הקלינית וארגונה בכל אחת משתי הרמות ותשלב ביניהם. הכלי הפרקטי המרכזי להשגת מטרה זו הינו שימוש במה שמוגדר "פורמולציה" דינאמית של מקרה (פרט/מערכת). "נוסחה" זו על רכיביה המוגדרים ולא פחות אופן החיבור ביניהם, יוצרת רצף הנותן משמעות וערך נוסף מעבר למרכיביו. בקורס נבסס את העוגנים התיאורטיים לתהליך זה, ואת ההצעה לניסוחה של פורמולציה דינאמית עימה ניתן לעבוד במרחב הביניים בין שתי הרמות ובכל אחת מהם. העוגנים הללו יתבססו על מסגרת החשיבה של הטיפול הדינאמי הממוקד מצד אחד, ועל חשיבה אנליטית מערכתית מצד שני.

מטרת הקורס:

מאפייני עבודתו של הפסיכולוג החינוכי יוצרים קליניקה ייחודית, בה יש צורך לשלב תחומי ידע שונים, הנחווים פעמים רבות כתחומי התמחות נפרדים. שדה עבודתו של הפסיכולוג רווי משימות ואינפורמציה ויוצרים לעיתים תחושה של אובדן הדרך ביער סבוך. מטרת הקורס הינה ליצור מפת דרכים בסבך זה המאפשרת חיבור בין משימותיו ויכולה להוות מצפן המכוון את חשיבתו ובחירת התערבויותיו במרחב "הקליניקה" הייחודית. הקורס מציע בסיס תיאורטי, המשגתי ופרקטי לבניית מצפן מקצועי שכזה. בקורס ילמדו עקרונות הטיפול הדינמי הממוקד, כמו גם אלה של התערבות מערכתית בגישה אנליטית. יושם דגש על מרחב המפגש ביניהם כתוצר שלישי המאפשר תנועה בין הפרט למערכת באופן יעיל יותר וכמסגרת חשיבה העונה המציעה עקרונות ומצפן הן לאופן עבודתו של הפסיכולוג החינוכי, אך לא פחות הגדרת זהותו ייחודית.

אופן הלמידה:

הקורס ישלב רכיב הרצאתי תיאורטי אשר יתבסס על קריאת מאמרים מרכזיים על ידי המשתתפים. קריאה זו תשמש קרקע לדיון ולמידה משותפת. רכיב זה ישתלב עם הבאת מקרים ודילמות מעבודת המשתתפים ברמת הפרט וברמת המערכת והאינטגרציה ביניהם (מתחום)

הטיפול/ייעוץ/הדרכה/עבודה מערכתית). המקרים ישמשו ללמידה אישית וקבוצתית ויחברו את הלמידה וההבנה התיאורטית ליישומם הפרקטי.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מומחים ומדריכים.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, **קריאת חומר**, הצגת מקרה/הגשת עבודה מסכמת (ניתוח מקרה על פי הגישה).

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות

מיקום: מכללת לוינסקי

מועדי הקורס: במהלך 6 ימים מרוכזים בקיץ 2020 בתאריכים: 2.7, 5.7, 9.7, 16.7, 19.7, 22.7, תאריך לרזרבה (23.7.2020) בין השעות 09:00-15:00. כולל שעה הפסקה

שכר לימוד: 765 ₪

מבנה הקורס ותכנים:

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	
7 שעות	עקרונות הטיפול הדינמי הממוקד, התפתחותו ומאפייניו. התיאורטיקנים המובילים בגישה זו, תוך שילוב עקרונות אלה עם הגישה ההתייחסותית. מה הוא מוקד טיפולי, מרכיביו ואופן ניסוחו ככלי מרכזי בטיפול.	מפגש ראשון
7 שעות	פורמולציה דינמית של טיפול ממוקד. מרכיבי הפורמולציה ואופן השימוש בהם. שימוש במקרים ובדילמות מהשדה לחידוד הלמידה התיאורטית ויישומה	מפגש שני
7 שעות	הגישה המערכתית האנליטית, הבסיס התיאורטי ממנו היא בנויה ועקרונותיה.	מפגש שלישי
7 שעות	פורמולציה דינמית לעבודה מערכתית. וחיבורה עם עקרונות הטיפול הדינמי הממוקד. הכרת הרכיבים המשותפים של הפורמולציה ברמת הפרט והמערכת כגשר המוביל אל המשולש האנליטי בעבודת הפסיכולוג החינוכי. ולמאפייני "קליניקה הייחודית כמו גם לזהותו המקצועית. עיגון תפיסה זו במסגרת תיאורטית וניקוטיאנית- בינאישית - התייחסותית	מפגש רביעי

6 שעות	השלמת החלקים התיאורטיים של העוגנים התיאורטיים הנ"ל. מעבר מהתיאוריה לפרקטיקה. הצגת מקרים של הלומדים ולמידה דרכם את יישום הגישה.	מפגש חמישי
6 שעות	הדגשים תיאורטיים נוספים הנדרשים לאינטגרציה ויצירת המשולש האנליטי בעבודת הפסיכולוג החינוכי. הבאת מקרים על ידי הלומדים לתרגום מסגרת הנלמדת לפרקטיקה בשטח.	מפגש שישי
סה"כ יחידות לימוד בקורס: 40		

*יחידת לימוד= שעה אקדמית

שם הקורס: "פסיכולוגיה חינוכית משפיעה" –

קורס אינטגרטיבי יישומי בתחום המערכתי

מרצים: הקורס נבנה ע"י הפורום המערכתי, ויועבר במחוז מרכז על ידי:

חיות צפניה, פסיכולוגית חינוכית מומחית-מדריכה, מנחת קבוצות, צוות ניהול שפ"ח כפר סבא, יו"ר הפורום המערכתי הארצי והמחוזי, קליניקה פרטית. בוגרת מסלול הליבה התלת שנתי בתוכנית "הגל החדש בפסיכותרפיה" במרכז הבינתחומי.

סגלית אבישור אלון, פסיכולוגית חינוכית מומחית-מדריכה, מטפלת משפחתית מוסמכת, שפ"ח אשקלון, חברת הפורום המערכתי הארצי.

אביחי סטולרסקי, פסיכולוג חינוכי מומחה-מדריך. מנהל שפ"ח יבנה, חבר קהילת בוגרי תכנית הלימודים לייעוץ בגישה פסיכואנליטית-מערכתית בחסות מכון טוויטוק, לונדון.

תיאור הקורס: הקורס הנוכחי מיועד לפסיכולוגים בעלי ניסיון בעבודה מערכתית, המעוניינים להרחיב את היכרותם עם מגוון דרכי התערבות במערכת החינוכית. בקורס יושם דגש על היכולת לתכנן התערבות משמעותית בסביבה חינוכית מורכבת. הקורס הוא אינטגרטיבי במהותו, ויעסוק במספר תיאוריות וכלים לעבודה עם מנהלים ועם צוותי חינוך, במטרה לקדם את המערכת החינוכית כסביבה מיטיבה, תוך הבנה של תהליכי שינוי.

מטרת הקורס:

העשרת הידע והמיומנויות בתחום ההתערבות המערכתית מתוך עמדה רלוונטית ומשפיעה, ותוך התייחסות לרצף התיאורטי שבין אבחון והתערבות ובין העידן המודרני לפוסט-מודרני.

אופן הלמידה: תהליך הלמידה יתבסס על חומר תיאורטי, עבודה חווייתית וניתוחי מקרה, תוך שימוש במגוון מתודות.

הקורס מיועד: פסיכולוגים חינוכיים מדריכים ומומחים או בשלבי התמחות מתקדמים.

דרישות הקורס: השתתפות רציפה ופעילה במפגשים ומטלת גמר, אשר תכלול תיאור מומשג של התערבות במערכת (או של תכנון התערבות), הנובעת ממסקנות האבחון המערכתי.

היקף הקורס: 6 מפגשים מרוכזים בני 6-7 שעות אקדמאיות כל אחד. סה"כ 40 שעות

תאריכים: ימי א' ו-ג' 7.7, 12.7, 21.7, 26.7, 4.8, 9.8 בין השעות 9:00-15:00

מיקום הקורס: מכללת לוינסקי

שכר לימוד: ₪ 765

מבנה הקורס ותכנים:

מפגש	נושא	תוכן נלמד	מספר יחידות לימוד לכל נושא
1	יישום חזון ומטרות ארגוניות ומקצועיות דרך תיאוריה וכלים של הגישה המערכתית.	היכרות בין המשתתפים והמנחה. ריענון והעמקה של מושגים מתוך גישות מערכתיות מרכזיות (סנג'י ואחרים), והתאמתם למערכת החינוך. שימוש במטריצה לפרישת חזון ככלי לאבחון והתערבות, בעבודה עם מנהלים וצוותים תוך	7

	חיבור לתפקיד הפסיכולוג החינוכי.		
2.	האתגר של התערבות מערכתית בעולם של שינויים ואי וודאות	הדינמיקה של תהליכי שינוי דרך נקודות המבט של תיאוריות מהעידן המודרני (קורט לוין ואחרים) ועד העידן הפוסטמודרני (VUCA). ממודלים של שינוי מתוכנן ועד לתפיסות של מורכבות, תוך חיבור לכלים יישומיים להתערבות במערכת החינוכית (וגנר ועוד).	6.5
3.	התערבות מערכתית במצבי משבר וקונפליקט בגישה פסיכודינמית	מתהליכי פיצול לאינטגרציה – המשגת תהליכי משבר וקונפליקט ודרכי התערבות במערכת החינוכית.	6.5
4.	עבודה עם מנהלי מערכות חינוך, לקידום סביבה מיטיבה	חדרו/ה של המנהל/ת כהזדמנות ליצירת התערבות מערכתית משפיעה וקידום שותפות בתהליכי שינוי: גורמים מקדמים ובולמים בקשר שבין הפסיכולוג והמנהל: מנגנוני הגנה, קיבעון תפקודי, מיצוב, שפה, סגנונות תקשורת ועוד.	6.5
5.	אתגרי ההכלה וההשתלבות- המערכת החינוכית על הרצף שבין הכלה והדרה, ובין סיכון לצמיחה.	התמודדות מערכתית עם ילדים בסיכון התפתחותי. היכרות עם מושגים מתוך התפיסה החינוכית הפסיכו-חברתית: מעגלי הדרה, דפוסים מקדמים ומכשילים של מערכות בהתמודדות ובהכלת ילדים מאתגרים. מיצוב מערכת מחזיקה ולא נוטשת: חשיבות הקשר וההתקשרות.	6.5
6.	עבודה מעצימה עם ארגונים בגישה פוסטמודרנית	חקר מוקיר הינו כלי נרטיבי פוסטמודרני לשינוי ארגוני. למידה מהצלחות הינה אדפטציה של הכלי למערכת החינוך, והיא משלבת עקרונות נרטיביים והיבטים של הפסיכולוגיה החיובית. בנוסף ללמידת הכלי, נעסוק בסיכום ואינטגרציה של החומר הנלמד בקורס דרך חקר התערבויות מוצלחות של המשתתפים.	6.5

*יחידת לימוד = שעה אקדמית. סה"כ יחידות לימוד בקורס: 40

שם הקורס: התקשרו"ת – הורות/הוראה תומכת קשר ותקווה : טיפוח מיומנויות

רגשיות-חברתיות, מניעה וטיפול בקשיי יסות רגשי-התנהגותי בגיל הרך

שם המרצה: יהודית דריימן, פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, רכזת גנ"י שפ"ח מודיעין, רכזת גיל רך מחוז ים, צוות פיתוח תוכנית התקשרו"ת, קליניקה פרטית.

תיאור כללי של הקורס:

התקשרו"ת הינה תכנית הדגל של אגף פסיכולוגיה בשפ"י בתחום המניעה של בעיות התנהגות לילדים בגיל הרך. התכנית נבנתה על-ידי פרופ' יואל אליצור בשיתוף עם פסיכולוגים חינוכיים בכירים בשירות הפסיכולוגי החינוכי, בתמיכת שפ"י והאגף הקדם יסודי במשרד החינוך. הקורס המועבר לפסיכולוגים מעניק את הידע התיאורטי ואת העקרונות לעבודה עם הורים, גננות וילדים באופן פרטני ו/או קבוצתי. בוגרי הקורס המעוניינים לרכוש מיומנות בהנחיה של קבוצה של הורים ו/או גננות יקבלו הדרכה מתאימה בשפ"ח ו/או במחוז.

קורס התקשרו"ת מקנה לפסיכולוגים ידע תיאורטי מבוסס מחקר ומיומנויות מעשיות המאפשרים לעסוק בשתי רמות של מניעה: **המניעה הראשונית** עוסקת בטיפול אקלים הגן ומחזקת מיומנויות של יסות רגשי-חברתי והתנהגותי של הילדים בשיתוף עם הוריהם. **המניעה השניונית** מתמקדת באיתור ילדים בסיכון לפתח קשיי התנהגות בגילאי הגן (3-6) ועבודה שיתופית עם ההורים במטרה לחזק כוחות של יסות עצמי ועמדה פרו-חברתית. התערבות זו תורמת למניעת התפתחותן של בעיות התנהגות בילדות והפרעות התנהגות בגיל ההתבגרות.

הקורס מעניק לפסיכולוגים החינוכיים העובדים בגנים ידע תיאורטי וכלים מעשיים לטיפול למידה רגשית-חברתית של ילדים בבית ובגן באמצעות הכשרה פסיכו-חינוכית הניתנת לדמויות המשמעותיות בחיי הילדים -הורים וגננות. ומאפשרת מתן מעטפת מלאה –טיפולית-פרטנית ומערכתית - לטיפול כוללני בילד המגלה קשיים רגשיים-התנהגותיים-חברתיים בבית ובגן. המחנכים לומדים מושגים ושיטות להערכה ואיתור, לבניית בסיס של קשר בטוח עם הילדים, לחיזוק יכולות של יסות עצמי, גישה פרו-חברתית משתפת פעולה ותחושות של ערך ומסוגלות עצמי. כמו כן ניתן דגש לבניית הליך של שיתוף פעולה בין הגננות להורים.

תכנית הקורס הנוכחית כוללת הכשרה של התקשרו"ת-הורים והתקשרו"ת-גן, ומאפשרת עבודה עם הורים ועם גננות באופן פרטני בעבודה השוטפת של פסיכולוג הגן ובאופן קבוצתי. נעשתה התאמה תרבותית של התוכנית להורים לחברה החרדית והערבית. התוכניות הקבוצתיות נחקרו בארץ והינן מבוססות ראיות: **התכנית הקבוצתית להורים** בת 12-14 מפגשים, מופעלת על ידי השירותים הפסיכולוגים ברחבי הארץ, ממומנת על ידי: התכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון 360, עיר ללא אלימות, פרויקט שפ"י, או מימון עצמאי של הרשויות. **התוכנית להכשרת גננות** מועברת על ידי פסיכולוגים חינוכיים דרך הפסג"ה כחלק מהשתלמויות של אופק חדש לגננות. התוכנית הינה דו שנתית, בת 10 מפגשים בכל שנה. ניתן ליישם את התוכנית גם בעבודה עם **סייעות, מורות לכיתות א'-ב'.** ההכשרה בהנחית קבוצת הורים/גננות תלויה בהדרכה בשפ"ח ו/או במחוז.

מטרות הקורס:

הכרות ורכישה של ידע פסיכו-חינוכי והשגת שליטה בכלים מבוססי מחקר בתחום האיתור, המניעה וההתערבות המוקדמת בילדים בגיל הרך הסובלים מקשיים בוויסות עצמי ונמצאים בסיכון להתפתחות של בעיות התנהגות בגיל הרך ומאפשרת פיתוח וטיפול של מיומנויות רגשית-חברתיות.

בקורס יתואר המהלך ההתפתחותי בתחום בעיות התנהגות על בסיס מחקרים שבדקו מסלולי התפתחות פרו-חברתיים ואנטי-חברתיים. תיעשה למידה של מאפייני הילד והסביבה -בית וגן - במונחי מודל תשי"ם המקדמת התנהגות פרו-חברתית. בהמשך, יילמדו מיומנויות לטיפול למידה רגשית-חברתית בקרב כלל ילדי הגן וכן יוענקו כלים להדרכה הורית ולקונסולטציה לגננת להתערבות מוקדמת, המבוססים על האסטרטגיה הדו שלבית ועל מושגים ומטאפורות שנמצאו מוכחים כגון; ילדי סחלב וחרצית, זרקור תשומת הלב החיובית, תכנית הצלחות, משחק האלופים, מטאפורת הבור, הקפיץ, שיטת כוח המוח, פירמידת התקשרות ועוד.

רכישת הידע התיאורטי ולימוד הפרקטיקות להתערבות בקורס זה מהווים תשתית לעבודת קונסולטציה יומיומית של הפסיכולוג/ית החינוכי/ת לגננת ולצוות החינוכי בגן הילדים. כמו כן הקורס מהווה בסיס לאפשרות עתידית של המשתלמים לרכוש מיומנות כמנחים של קבוצת הדרכה להורים (הורות תומכת קשר ותקווה) וכמנחים של השתלמות לגננות במסגרת הפסג"ה (הוראה תומכת קשר ותקווה) או הנחייה לצוות מורות כיתות א' וזאת בליווי הדרכה מתאימה.

אופן הלמידה: הקורס ישלב הרצאות, דוגמאות מן השטח עם מצגות וסרטונים תוך דיון במליאה ובקבוצות קטנות לצורך עיבוד והעמקה בתיאוריה ובמסגרת החשיבה וההמשגה של תכנית התקשרות. כמו כן, הקורס ישלב משחקי תפקידים והתנסות פעילה של הלומדים בכלים השונים מתוך המנואל המלווה את התכניות של קבוצת ההורים וקבוצת הגננות. במהלך הקורס המשתתפים יופנו לקריאת מאמרים ויוזמנו להציג מקרים מן השדה.

שימו לב: ספר ההדרכה של התוכנית (המנואל) יימסר למשתלמים אשר ישלימו את דרישות הקורס, ינחו קבוצה (הורים/גננות) ויקבלו הדרכה כנדרש. ההדרכה כוללת; הצגת התוכנית בפני שותפים במערכת (פיקוח, רשות פסג"ה וכו'), גיוס הגננות, איתור הילדים ועריכת ראיונות הורים. כמו כן, ההדרכה תלווה את התהליך הקבוצתי ותעמיק את הידע התאורטי הרלוונטי לשלבים השונים בעבודה עם קבוצות ההורים והגננות

דרישות הקורס: נוכחות מלאה בכל המפגשים והגשת עבודה סיכום

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים ומומחים

מקום הקורס: שפ"ח בני ברק

היקף הקורס: 40 שעות

מועדי הקורס: 13-15/7/2020, 20-22/7/2020 שעות 9:00-15:00

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	מבנה הקורס ותכנים:
7	- הצגה עצמית, היכרות עם המשתלמים, הצגת מסגרת הקורס, הסילבוס והתהליך המקביל (מחויבות ומעורבות) - הצגת הרקע התיאורטי של בעיות התנהגות בילדות וקשיי	מפגש ראשון- הרקע

	וויסות בגיל הרך. • הצגת הבסיס המחקרי של תכנית התקשרו"ת, ממצאי מחקר תוכנית ההורים ותוכנית הגן. • מודל ההתערבות הדו-שלבי; הצגת פירמידת התקשרו"ת וזרקור על מטאפורות ומושגים מרכזיים- ילדי סחלב, מודל תשי"ם (תמיכה, שמירה, יציבות וצוות מתואם) • הצגת השאלונים וכיצד הם מאפשרים להעריך ממדים שונים אצל הילד • הצגת המבנים השונים של התוכנית: קבוצת הורים, קבוצת גננות, עבודה פרטנית וקונסולטציה לגננת. • מאפייני קבוצת ההורים וקבוצת הגננות: האתגר בהנחיה של קבוצה פסיכו-חינוכית לומדת על פי מנואל מובנה למחצה, שלבים בתהליך הקבוצתי והעבודה ב"קו".	התיאורטי והמחקרי לתכנית ההורים והגננות
7	התקשרו"ת הורים-הורות תומכת קשר ותקוה • תהליך גיוס ההורים: ההיבט המערכתי (כולל שאלוני הערכה), ראיון הקבלה להורים והשאלון. • הבסיס הראשון : קשר בטוח עם הילד – יחס חיובי, חם ותומך (caring), זרקור על החיובי, חשיבות המשחק והנאה בקשר עם ילד הסחלב. • שינוי הריקוד הורה-ילד בעזרת שבחים, תגמולים מוחשיים KIDS SKILLS וטבלאות הצלחה אישית. • יוצגו הדגמות של תרגילים ועקרונות התערבות מתוך המנואל של תוכנית ההורים וכן ידונו דוגמאות מתוך מקרים והאתגרים למנחים.	מפגש שני- התקשרו"ת הורים
7	• הבסיס השני של קשר בטוח: שמירה על מסגרת בטוחה – כלים יעילים להצבת גבולות וצמצום התנהגויות שליליות. • הוראות יעילות, תוצאות טבעיות והגיוניות • אמצעים לביסוס הגבולות- התעלמות והחזקה מגינה • הוויסות הרגשי של הילד- שיטת כוח המוח וזמן רגיעה • הוויסות הרגשי של ההורה- פיתוח מודעות לכפתורי פגיעות של ההורה לאור תהליכי העברה בין-דורית • ההורים כצוות - דיאלוג העין הטובה, שיתוף פעולה בין הורים	מפגש שלישי- התקשרו"ת הורים
6	התקשרו"ת גן-הוראה תומכת קשר ותקוה- קשיי ויסות במפגש עם מאפייני הגן, הגננת כדמות התקשרות- מגדלור • למידה ותרגול של מושגים ושיטות עבודה לבניית ארבעת המימדים של קשר בטוח על פי מודל תשי"ם בגן; תומך, שומר, יציב ומתואם ופירמידת התקשרו"ת	מפגש רביעי- התקשרו"ת גן

	• אקלים גן ותנאים המקדמים למידה רגשית-חברתית בגן: זרקור תשומת הלב החיובית, משחק "כל הכבוד", "כיסא המחמאות" ו- "משחק האלופים" (תכנית הצלחות גנית)- ראציונל, אופן הפעלה, אתגרים ביישום ופתרון בעיות	
6	• תכנית אישית לילד סחלב - משחק מכון ילד, כרטיסיית הצלחות אישית-הצגת דוגמאות של יישום תכנית אישית • יישום שיטת כוח המוח בגן- צביקי מלמד איך לכעוס לי להרוס, פינת רגיעה והליך פתרון בעיות • מפגש "הפסגה"-טיפוח דיאלוג ושותפות בין הורים וגננת על פי מודל משו"ה • בנית תכנית הצלחות אישית מתוך הסכמה ושיתוף פעולה במשולש ילד-הורים-גן	מפגש חמישי- התקשרות גן
6	• הליך סליחה, תיקון ופיוס –מהות ההליך, חשיבותו ואתגר השותפות הורים וגננת במצבים מאתגרים • הצגת מקרים של הלומדים, תרגול פתרון בעיות באמצעות משחקי תפקידים, דוגמאות מתוך ההתנסות בשטח ולמידה דרכם לגבי יישום עקרונות התוכנית. • סיכום הקורס ומשוב	מפגש שישי-
סה"כ יחידות לימוד בקורס 40		

*יחידת לימוד= שעה אקדמית

שם הקורס: קשב 101

שם המרצה: שימי גלעד, פסיכולוג חינוכי מומחה (בשלב סיום של הסמכה להדרכה בשפ"ח ירושלים), מוסמך לשימוש בהיפנוזה טיפולית. בשנים האחרונות חוקר את התחום הרחב והמורכב של הפרעות קשב. כחלק מכך, כתבתי מדריך מקיף לפסיכולוגים בנושא¹ וכן מאמר על אבחון הפרעת קשב בגיל צעיר אותו גם הצגתי בכנס BCCCD 19 בבודפשט². יש לו ניסיון רב בהעברה של הרצאות וסדנאות לצוותי חינוך (מורות, גננות), הורים, פסיכולוגים ועוד. בשנה האחרונה הוביל קבוצת פיתוח בנושא קשב וריכוז בשפ"ח ירושלים.

תיאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בתחום תפקודי הקשב והפרעות הקשב בזווית רחבה ומעמיקה. הקורס יכלול מידע תאורטי ומעשי בנוגע לאבחון של הפרעת קשב וכן סוגי התערבויות שונים (פרטני, ייעוץ להורים, ייעוץ לצוותי חינוך). כחלק מהקורס נלמד באופן שיטתי על פרמטרים שונים של תפקודי הקשב לפי גישות שונות, על סוגי טיפולים שונים והמחקר בנוגע ליעילותם. המשתתפים יכירו כלים מרכזיים וגישות שונות ויקבלו כלים מעשיים שישמשו אותם בעבודתם ב"שטח". במסגרת הקורס יוכשרו ויתנסו המשתתפים בשימוש במבדק ממוחשב (מוקסו) וכן יתרגלו בנייה ושימוש של תוכניות התערבות אינטגרטיביות המשלבות אלמנטים דיאלוגיים, התנהגותיים, אימוניים וייעוציים.

מטרות הקורס:

גיבוש הבנה מעמיקה של תחום תפקודי הקשב והריכוז מזווית תאורטית ומעשית. השאיפה היא שבוגרי הקורס יוכלו לערוך אבחון מושכל של הפרעת קשב ולתת מידע אמין ומעשי לילדים, הורים וצוותי חינוך. בנוסף, יוכלו להוביל התערבויות בשטח: טיפול פרטני, הדרכת הורים וקונסולטציה לצוות.

אופן הלמידה:

הקורס יחולק למספר חלקים שבכל אחד יהיה חלק תאורטי הרצאתי, חלק התנסותי וחלק מעשי. לדוגמא: בתחום האבחון השלב הראשון יהיה תאורטי (סקירה של פרמטרים אבחוניים, שיקולי דעת מקצועיים וכלים מעשיים באבחון הפרעת קשב), בהמשך, התלמידים יתנסו בפועל בכלים במסגרת הקורס (למשל יעבירו לעצמם מבדק ממוחשב) ולאחר מכן יתבקשו ליישם את הכלים שנלמדו בעבודתם בשטח (למשל להשתמש בכלים והמשגות שנלמדו בתהליך דיאגנוסטי בעבודתם השוטפת).

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים ולמומחים שרוצים ללמוד את הנושא מהבסיס.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות.

מועדי הקורס: 5 ימים מרוכזים: 6.7.20, 8.7.20, 13.7.20, 15.7.20, 20.7, 22.7

מקום הקורס: מכללת לוינסקי.

שכר לימוד: ₪ 765

¹ <https://www.hebpsy.net/articles.asp?t=0&id=3106>

² <https://www.hebpsy.net/articles.asp?t=0&id=3686>

תכנון המפגשים לפי נושאים:

מספר מפגש	נושא	מספר שעות
1	חלק ראשון: רקע תאורטי – תפקודי קשב והפרעת קשב. אטיולוגיה ופרמטרים מרכזיים של ההפרעה. סוגיות עדכניות בתחום: שכיחות הפרעת קשב וממשקים עם ההתפתחויות הדיגיטליות בחברה. חלק שני: עקרונות וכלים מרכזיים בתהליך האבחוני לימוד של כלי אבחון מרכזיים ותרגול שלהם (שאלונים מבוססי DSM, אכנבך, קונרס. הסתכלות על תפקודים קשבניים בזמן ביצוע משימות אבחון, בדיקת גבולות ו- RTI כחלק מתהליך האבחון, מבדקי קשב וריכוז ספציפיים כגון Trail, number cancelling, making, "יהלום 592"). משימה: תרגול של העברת הכלים בשטח וניתוח של התוצאות.	7
2	חלק ראשון: ניתוח המשימה מהמפגש הראשון וחשיבה משותפת על המקרים. תרגול של ניתוח דפוסי תוצאות דיאגנוסטיים עם מספר תיאורי מקרה שאביא חלק שני: לימוד של מבדק המוקסו ותרגול של העברה וניתוח תוצאות	7
3	חלק 1: טיפולם תרופתיים ולא תרופתיים להפרעת קשב – סקירה של המידע הקיים. חלק 2: עקרונות בהתערבות עם הורים לילדים עם קשיים בתפקודי הקשב הכרות עם גישת KID SKILLS וכן למידה אינטגרטיבית של כלים מגישות של סמכות הורית ושל טיפול בילד באמצעות ההורים. משימה: לבנות תוכנית התערבות להורים בשטח או על פי תיאורי מקרה שאביא.	7
4	המשך לימוד עקרונות בהתערבות עם הורים לילדים עם קשיים בתפקודי הקשב. + דיון בנוגע לתוכניות שנבנו - ניתוח המשימה מהמפגש הקודם וחשיבה משותפת על המקרים. + תרגול באמצעות משחקי תפקידים.	7
5	חלק ראשון: עקרונות בעבודה עם צוותי חינוך בדגש על בנייה של תוכניות עבודה משותפות עם צוות חינוכי ועל הדרכה מידעית לצוותים. כל משתתף יקבל "ערכת" הדרכה לצוות חינוכי (מצגת ודפים נלווים) שיאפשרו להם להביא את המידע למסגרות החינוך בהן הם עובדים. חלק שני: עקרונות בעבודה פרטנית עם תלמידים עם קשיים בתפקודי הקשב – יינתנו כלים מעשיים דיאלוגיים, התנהגותיים ואימוניים. משימה: בניית תוכנית עבודה פרטנית עבור תלמיד בשטח / תיאור מקרה שאתן.	6
6	חלק ראשון:	6

	ניתוח המשימה מהמפגש הקודם וחשיבה משותפת על המקרים. המשך - עקרונות בעבודה פרטנית עם תלמידים עם קשיים בתפקודי הקשב – יינתנו כלים מעשיים דיאלוגיים, התנהגותיים ואימוניים. חלק שני: מתן מענה לשאלות ונושאים נוספים שעלו + סיכום הקורס.	
40		

*יחידת לימוד = שעה אקדמית

שם הקורס: סוגיות בטיפול בקהילה הגאה בשדה הפסיכולוגיה החינוכית

ריכוז הקורס: גב' רוני גורסקי מלין, פסיכולוגית בהתמחות חינוכית, רכזת יחידת להט"ב ומגדר, שפ"ח רמת גן. חברת הפורום הארצי ליחידות להט"ב

המרצות והמרצים:

גלית אגם - פסיכולוגית חינוכית מומחית, מדריכה. רכזת הדרכה וראש צוות בשפ"ח חיפה. חברת הפורום. בעבר, מרצה ומנחת סדנאות באוניברסיטת חיפה 1997-הארצי ליחידות להט"ב. עובדת בשפ"ח חיפה בהרצאות למורים על ההיבטים הפסיכולוגיים של עבודת ההוראה ע"פ פסיכולוגיית העצמי. אבחון וטיפול בלקויות למידה והדרכה לצוות ולתרפיסטים במרכז לקידום הלמידה.

רפאל ג'אן - פסיכולוג בהתמחות חינוכית בשפ"ח בת ים. מרכז את תחום הלהט"ב בשפ"ח. חבר הפורום הארצי ליחידות להט"ב. משלב עבודת פסיכולוגיה עם חקר המוח במרכז הרפואי רבין, בית חולים בלינסון. בעבר, עבד בבית דרור (בית זמני לנוער הומולסבי טרנסג'נדר ביסקסואל) עם נוער להט"ב.

רוני גורסקי מלין - פסיכולוגית בהתמחות חינוכית בשפ"ח רמת גן. רכזת יחידת להט"ב ומגדר בשפ"ח. חברת הפורום הארצי ליחידות להט"ב. סטודנטית בתוכנית ההכשרה לטיפול מיני במרכז הרפואי "שיבא" בתל השומר. בעלת קליניקה פרטית. בעבר, מנחת קבוצות לנוער ומבוגרים ופעילות בוועד המתמחים בפסיכולוגיה חינוכית, ועד המתמחים המשותף בפסיכולוגיה, התנועה למען הפסיכולוגיה הציבורית.

דפנה גרינר - עובדת סוציאלית קלינית התוכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית באוניברסיטת חיפה. פסיכותרפיסטית ומנחת קבוצות מוסמכת. בוגרת M.S.W. מנהלת היחידה ליעוץ וטיפול במרכז הגאה בתל אביב. מדריכת סטודנטים לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל אביב ובאריאל. בעלת קליניקה פרטית.

איתי הימלפרב - פסיכולוג קליני מומחה. רכז מרכז הלהט"ב בשפ"ח תל אביב יפו. חבר הפורום הארצי ליחידות להט"ב. פסיכולוג במרפאת בריאות הנפש לילד ולנוער בקופ"ח מאוחדת מחוז מרכז. מטפל בקליניקה פרטית ברמת גן.

ד"ר לירן זליגמן - פסיכולוג חינוכי מומחה. רכז להט"ב בשפ"ח רמת השרון. חבר הפורום הארצי ליחידות להט"ב. מרצה בבית הספר ללימודי ההתנהגות המרכז האקדמי פרס, ובעל קליניקה פרטית.

רועי טל - פסיכולוג בהתמחות חינוכית בשפ"ח חולון. רכז תחום הלהט"ב בשפ"ח. חבר הפורום הארצי ליחידות להט"ב. בעבר, מנחה קורסים אקדמיים בפסיכולוגיה קוגניטיבית בקורס "אשנב לאקדמיה" מטעם האוניברסיטה הפתוחה, מנחה קבוצות בתחום תיאטרון קהילתי וחברתי מטעם עיריית ראשול"צ וניצן תל אביב, פסיכולוג תעסוקתי, אמן על העברת ימי הערכה לסוהרים בשירות בתי הסוהר.

שלי נתן - עובדת סוציאלית קלינית הפסיכו-סוציאלית באגודה למען הלהט"ב, פסיכותרפסטית, מדריכה. מנהלת מערך הטיפול והייעוץ M.S.W. עוסקת בנוסף לטיפול ישיר גם בהדרכה ופיתוח שירותים טיפוליים ללהט"ב. בין תחומי ההתמחות שלה הדרכה ופיתוח מקצועי של צוותים ומנהלים במסגרות חינוכיות/טיפוליות לילדים, נוער וצעירים במצבי סיכון.

חמוטל רבר - פסיכולוגית בהתמחות שיקומית במדור לחינוך מיוחד בשפ"ח תל אביב יפו ובמחלקת שיקום ילדים, בית החולים אדמונד וילי ספרא לילדים, תל השומר. רכזת מרכז הלהט"ב בשפ"ח תל אביב יפו. חברת הפורום הארצי ליחידות להט"ב. בעלת ניסיון והיכרות עם נוער להט"ב מתוך התנדבות בארגוני הקהילה הגאה (איג"י, הבית הפתוח). מטפלת בילדים ונוער עם צרכים מיוחדים ובהוריהם בשפ"ח ובתל השומר. בעלת קליניקה פרטית.

שקמה שחק - פסיכולוגית בהתמחות חינוכית בשפ"ח קרית אונו. מרכזת את תחום הלהט"ב בשפ"ח. חברת הפורום הארצי ליחידות להט"ב. בעלת קליניקה פרטית. בוגרת תוכנית תלת שנתית לטיפול קוגניטיבי התנהגותי בתל השומר וחברה במכון "שיטות".

פרופ' תומר שכנר - פסיכולוג קליני מומחה. חבר סגל בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה. עוסק במחקר וטיפול בילדים ומתבגרים. מתמחה בעבודה עם ילדים, מתבגרים ומשפחות להט"ב. מטפל בשנים האחרונות בילדים שמביעים רמות שונות של דיספוריה מגדרית.

תיאור כללי של הקורס: הירידה ההדרגתית בגיל התחלת גיבוש הנטייה המינית ובגיל היציאה מהארון, ובמקביל ריבוי תופעות להט"ב בפוביות במסגרות החינוכיות מגבירים את הצורך להתייחס לנוער הגאה בתחום תפקידנו כפסיכולוגים ופסיכולוגים חינוכיים, הן ברמת האיתור והטיפול הפרטני הן ברמה המערכתית עם הצוותים החינוכיים. בני ובנות נוער להט"ב נתונים בסיכון גבוה יותר להתפתחות פסיכופתולוגיות (חרדות, דיכאון, אובדנות ועוד). מחקרים עדכניים מראים כי שיעור המצוקה הגבוה נעוץ באי הקבלה של הסביבה. לפסיכולוגים ולפסיכולוגיות החינוכיות תפקיד משמעותי בעבודה במסגרות החינוך עם הצוותים החינוכיים ובחדר הטיפולים עם המשפחות והילדים, ביכולתנו לאתר, למנוע, לטפל ולהפחית מצוקה סביב סוגיות הקשורות בזהות מגדרית ונטייה מינית. כמו כן, בשנים האחרונות עם התרחבות מגוון משפחות הקשת, כפסיכולוגים חינוכיים עלינו לתת מענה מתאים מתוך הכרות עם הסוגיות הייחודיות למגוון המשפחות. הקורס מקנה בסיס ידע מקצועי בנושאי זהות מגדרית ונטייה מינית, סוגיות בעבודה טיפולית עם הקהילה הגאה ודגש על העבודה שלנו כפסיכולוגים ופסיכולוגיות חינוכיים במסגרות החינוך סביב נושאי להט"ב ומגדר.

מטרות הקורס: יצירת בסיס ידע מקצועי הנוגע לקשת הזהויות המגדריות והנטייות המיניות, וסוגיות טיפוליות בקהילה הגאה ומשפחות הקשת במסגרת עבודת הפסיכולוג והפסיכולוגית החינוכית. במסגרת הקורס ילמדו מונחים בסיסיים בנושאי זהות מגדרית ונטייה מינית, תהליכי גיבוש זהות מינית ומגדרית, היכרות עם אפיוני הקהילה הגאה וגורמי סיכון, סוגיות בעבודה טיפולית עם הקהילה הגאה (החל משאלות מגדריות בגיל הרך, דרך עבודה עם מתבגרים ומתבגרים, עבודה עם הורים

לנוער להט"ב ויעוץ וטיפול בהורות במשפחות להט"ב (הקשת). דגש רב יינתן על העבודה שלנו כפסיכולוגיות ופסיכולוגים חינוכיים במסגרות החינוך סביב נושאי להט"ב ומגדר וסוגיות אתיות בעבודה עם הקהילה הגאה. לאורך הקורס התייחסות שוטפת ובירור עמדות בנוגע לעיסוק בתכנים.

אופן הלמידה: אופן הלמידה ישלב בין למידה תיאורטית, קריאת מאמרים, התנסויות חווייתיות והצגת מקרים. הקורס יכלול סיור במרכזים רלוונטיים לעבודה עם מתבגרות ומתבגרים מהקהילה (בית דרור, מרכז פעילות של איגי).

הקורס מיועד: מתמחות ומתמחים בעלי שנתיים ניסיון ומעלה, מומחיות ומומחים, מדריכות ומדריכים

מקום הקורס: מכללת לוינסקי

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות

מועדי הקורס: 13.7.20, 14.7.20, 15.7.20, 20.7.20, 21.7.20, 22.7.20

בשעות 8:30–16:00

דרישות הקורס: נוכחות מלאה ופעילה, קריאת החומר התיאורטי, הצגת מקרים ו/או דילמות מהעבודה במסגרות החינוכיות הנוגעות לסוגיות הנלמדות.

שכר לימוד: 765 ₪

מבנה הקורס ותכנים:

שעות אקדמיות	הנושא הנלמד	
7	מפגש ראשון בירור עמדות ראשוניות ביחס לקהילה הגאה; מושגים בסיסיים בנושאי זהות מגדרית ונטייה מינית וגיבוש זהות; היכרות עם מונחים ותרבות הקהילה הגאה; היסטוריה של המאבק הגאה; פסיכופתולוגיה וגורמי סיכון בקהילה הגאה	
7	מפגש שני פלאידיות מגדרית בגיל הרך ובגיל ההתבגרות- איתור, אבחון וטיפול	
7	מפגש שלישי אקלים בית ספרי מיטבי ויצירת מרחב בטוח במסגרות החינוך; עבודת הפסיכולוג/ית החינוכי/ת עם הצוות החינוכי	
7	מפגש רביעי סוגיות טיפוליות בילדות/ים ומתבגרות/ים להט"ב בעבודת הפסיכו' החינוכית; להט"ב בקרב בעלי צרכים מיוחדים ובמסגרות החינוך המיוחד	
7	מפגש חמישי סוגיות טיפוליות בהורות להט"ב ומשפחות הקשת; סוגיות אתיות בטיפול בקהילה הגאה	
5	מפגש שישי סיור בבית דרור ובמרכז פעילות של איגי; היכרות עם ארגוני הקהילה; סיכום הקורס	

*יחידת לימוד = שעה אקדמית

שם הקורס: אני/אנחנו: קורס לימודי חוויתי – יסודות הגישה ההתייחסותית

שם המרצה: עדנה רשף- פסיכולוגית קלינית וחינוכית מומחית. בוגרת ביה"ס לפסיכותרפיה של אוניברסיטת תל אביב והתכנית ההתייחסותית, מוסמכת בהיפנוזה וב-EMDR, מטפלת בקליניקה פרטית עם ילדים, מתבגרים ומבוגרים.

תיאור כללי של הקורס: הגישה ההתייחסותית בפסיכותרפיה מתמקדת בהתבוננות על התפתחות הפרט בתוך קשר: סובייקט אשר מתהווה מראשית חייו מתוך מגעיו הממשיים והמופנמים עם אחרים, ואשר גם בבגרותו ממשיך להיווצר מתוך אינטראקציה והשפעות הדדיות. הגישה ההתייחסותית מאמינה שמכיוון שהעצמי מתפתח מתוך התנסויות שצברנו בחיינו בתוך קבוצות אליהן השתייכנו ומתוך האינטראקציות התוך אישיות והבינאישיות השונות, האדם הוא בעל עצמיים מרובים (Multiple Selves) פעמים עצמיים מרובים אלו משלימים ויוצרים תחושת לכידות והמשכיות ופעמים יוצרים איום, קונפליקט ומתח.

בקורס נבחן את השינויים שעברו מושגים מרכזיים בטכניקה הטיפולית כחלק מפירוק ובחינה מחודשת של משמעותם בתוך "פסיכולוגיה של שניים". מושגים טכניים מרכזיים כמו: ניטרליות הימנעות, אנונימיות ייבחנו מתוך הדגשה של שינויים שמושגים אלו עברו כתוצאה מהתאוריה ההתייחסותית.

בקורס יוצגו המשגות שונות של תיאורטיקנים מרכזיים בתחום: סטיבן מיטשל, גסיקה בנג'מין, לואיס ארון, פיליפ ברומברג, אירווינג הופמן ועוד וכן המשגות המשמשות אותנו בעבודתנו ומשפיעות על הטכניקה הטיפולית כגון: התפתחות ההכרה ההדדית והכלת מתח דיאלקטי, עצמי מרובה ועצמי המשכי, Enactment, הדדיות וחוסר סימטריה, וחשיפה עצמית של המטפל. נחدد כיצד חשיבה תאורטית זו משפיעה על זהותנו המקצועית כפסיכולוגים המכילה עצמיים מקצועיים מרובים, שהתהוו וממשיכים להתהוות מתוך הדיאלוג הפנימי והחיצוני, כולל זה עם אנשי מקצוע והמערכות החינוכיות שבהן אנו עובדים.

מטרת הקורס: האוריינטציה של הקורס הינה יישומית וינתן דגש על יישום הנלמד בעבודה בשטח עם עבודה במערכת החינוכית.

אופן הלמידה: במפגשים יתקיים שילוב בין למידה תאורטית, קריאת מאמרים והתנסויות חווייתיות. המרחב הקבוצתי יעניק לנו הזדמנות להתבוננות יצירתית וחיה על היחסים שיצרנו עם הזולת מאז ועד היום, על האופנים בהם העצמיים המקצועיים של כל אחד ואחת מאתנו התעצבו והתפתחו וממשיכים להתהוות ולהתפתח, וכיצד הם משפיעים על עבודתו של הפסיכולוג החינוכי.

הקורס מיועד: למתמחים, מומחים ומדריכים

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, הצגת מקרה/עבודה באופן שישקף המשגות שנלמדו בקורס

מיקום: מכללת לוינסקי

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות

מועדי הקורס: במהלך שישה ימי רביעי בקיץ 2020.

בין השעות 09:00-15:00. כולל שעה הפסקה

שכר לימוד: 765 ₪

מבנה הקורס ותכנים:

מספר מפגש	הנושא הנלמד	מס יחידות לימוד לכל נושא
1	הכרות ומבוא תאורטי על התפתחות הגישה ההתייחסותית , סקירת מושגי יסוד עיקריים	7
2	הכרה הדדית, הדדיות בקשר והכלת מתח דיאלקטי, התנסות חוויתית בהתערבויות המקדמות הכרה הדדית בעבודה במערכת החינוכית	7
3	משא ומתן גלוי וסמוי על צרכים ורצונות והתמודדות עם קונפליקטים במערכת החינוכית	7
4	אנאקטמנט וחשיפה עצמית של הפסיכולוג, התבוננות על התהליך והשפעתו על העבודה	7
5	עצמי מרובה והמשכי- אני כתלמיד, אני כהורה, אני כפסיכולוג בכולנו ישנה יכולת להימצא במצבי עצמי שונים. נבחן את היכולת שלנו לנוע בין מצבי עצמי שונים ואת השפעתם על חווייתנו בתוך המערכת החינוכית	6
6	מהתאוריה לפרקטיקה, הצגת מקרים של הלומדים מתוך המערכות החינוכיות יישום המושגים שנלמדו בדוגמאות מהשטח	6
	סה"כ: 40 יחידות לימוד	

*יחידת לימוד= שעה אקדמית

שם הקורס: בחזרה לבסיס - מושגי יסוד בפסיכואנליזה במרחב

הפסיכולוגיה החינוכית

שם המרצה: עופר שלום, פסיכולוג קליני. בוגר ב"ס לפסיכותרפיה של מכון 'מגיד'. בוגר תכנית ההמשך בפסיכותרפיה מסלול קליין, אוניברסיטת תל אביב.

תיאור הקורס: מושגי יסוד בפסיכואנליזה כגון: SETTING, העברה, העברת אהבה, העברה נגדית, הלא מודע, הזדהות השלכתית, פירוש, תסביך אדיפלי, נרקיסיזם, מלווים את עבודתו של הפסיכולוג שמטפל באוריינטציה אנליטית (דינמית) בכל רגע ורגע בחדר הטיפול. מושגים אלו עברו שינויים מאז תחילתה של הפסיכואנליזה ועד היום. במסגרת הקורס נכיר את המושגים והתפתחותם, כמו כן נלמד את אופן ביטויים בקליניקה בשעה הטיפולית, בהעברה ובפירוש של חומר אבחוני ואת המפגש עימם במרחבים השונים של הפסיכולוגיה החינוכית. בקורס נקרא ונלמד ביחד מאמרים העוסקים במושגים השונים. חלקם מאמרים מוקדמים (פרויד וקליין) וחלקם מאמרים עכשוויים (בטי ג'וזף, שטיינר, בריטון)

מטרת הקורס:

להכיר ולהעמיק בהבנת מושגי היסוד האנליטיים מהבחינה התיאורטית ואת אופן ביטויים בקליניקה בשעה הטיפולית ובמפגשים במרחבים השונים של הפסיכולוגיה החינוכית.

נושאי הקורס:

- SETTING – מהי המסגרת ולמה היא משמשת, השעה הטיפולית זמן ומקום, נושא התשלום, תדירות הטיפול, סיום טיפול וסוגיות נוספות הקשורות במסגרת הטיפולית.
- העברה, והעברת אהבה גילויי העברה ואופן ההתמודדות בחדר הטיפול
- העברה נגדית התפתחות המושג עד להיותו כלי העוזר למטפל ללמוד על המטופל
- הלא מודע, מהו בתיאוריות השונות
- פירוש וסוגי פירוש
- הזדהות השלכתית
- תסביך אדיפלי

אופן הלמידה:

הקורס יישלב למידה תיאורטית לצד דוגמאות קליניות מחדר הטיפול. נלמד ביחד את המאמרים ונקרא קטעים נבחרים בכל מאמר. כמו כן נקדיש חלק מזמן הלמידה לניתוח מקרים אותם יביאו הסטודנטים.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה. קריאת חומר תיאורטי. הגשת עבודה כתובה (תיאור מקרה) על בסיס החומר הנלמד

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מומחים ומתמחים.

היקף הקורס: 40 שעות

מיקום הקורס: מכללת לוינסקי

מועדים: ימי ראשון קיץ 2020 – 28/6, 5/7, 12/7, 19/7, 26/7, 2/8,

בין השעות 09:00-15:00. כולל שעה הפסקה

מבנה הקורס ותכנים:

מספר יחידות לימוד	הנושא הנלמד	
6.6	נדון במושג ה SETTING המסגרת. מהי המסגרת ולמה היא משמשת, ומה חשיבותה הטיפולית. השעה הטיפולית זמן ומקום, נושא התשלום, תדירות הטיפול, סיום טיפול וסוגיות נוספות הקשורות במסגרת הטיפולית. נתמקד במאמרים הטכניים של פרויד וכן במאמר של בטי ג'וזף על חדר המשחקים.	מפגש ראשון
6.6	נדון בהתפתחות המושג העברה, והעברת אהבה גילויי העברה ואופן ההתמודדות בחדר הטיפולים עם העברה. כמו כן נדון בהעברה נגדית התפתחות המושג מאז פרויד ועד ימינו להיותו כלי העוזר למטפל ללמוד על המטופל. נתמקד במאמרו של פרויד בטי ג'וזף, פאולה היימן וסטיבן מיטשל.	מפגש שני
6.6	פירוש וסוגי פירוש משמעות הפירוש בגישות האנליטיות השונות וחשיבותו בעבודה הטיפולית בקליניקה. נתמקד במאמר של בטי ג'וזף TOTAL SITUATION ובמאמרו של שטיינר פירושים ממוקדי מטופל ופירושים ממוקדי אנליטיקאי	מפגש שלישי
6.6	הזדהות השלכתית נבחן את גלגוליו של המושג מאז הצגתו על ידי קליין ועד היום. וכן על חשיבותו בעבודה הטיפולית בקליניקה. נתמקד במאמרה של בטי ג'וזף על מושג זה ובמאמר של אליזבט בוט ספיליוס	מפגש רביעי
6.6	התסביך האדיפלי נבחן את התפתחותו של המושג מאז פרויד ועד היום תוך התמקדות בפער שבין קליין לפרויד. כמו כן נדון במושג כפי שתופשים אותו פוסט קלנינים. נעריך את חשיבותו בעבודה הטיפולית בקליניקה. נתמקד במאמרים של בריטון ושטיינר.	מפגש חמישי
6.6	נדון במושג הלא מודע וגילויין בקליניקה. נדון ביחסי אובייקט נרקיסיסטיים בניגוד ליחסי אובייקט מפותחים יותר.	מפגש שישי

*יחידת לימוד = שעה אקדמית

שם הקורס: קצר ודינאמי - הילכו שניהם יחדיו

טיפול דינאמי קצר מועד

המרצה: דר' יעקב יבלון, פסיכולוג קליני מדריך, מנהל שפ"ח גן רוה, פסיכולוג ראשי "מכון ארז".

תיאור כללי של הקורס:

הקורס יתמקד בעקרונות המנחים את הטיפול הדינאמי הקצר. תוך הכרת אבני הדרך ההיסטוריים של גישה זו, וכיצד התפתחו מהם העקרונות המנחים אותה כיום. יינתן דגש לגישות המובילות של הטיפול הדינאמי הקצר תוך סקירת המרכיבים המשותפים והייחודיים של כל גישה, האינטגרציה ביניהם והתאמתם לאוכלוסיית היעד של השפ"ח. כמו כן תהייה התייחסות לאוכלוסיות יעד מוגדרות של עבודה עם הורים ומתבגרים ובהתאם ישולב המודל הטיפולי של "תסריטים נרקסיסטיים של ההורות" ותפיסות של תיאורטיקנים נוספים בהתייחס לגיל ההתבגרות.

הקורס יאפשר למידה ומעקב אחר הקווים המקשרים בין התיאוריה הבסיסית והגישות השונות לסט הטיפולי ולניהולו, תוך הבהרה כיצד עקרונות התיאוריה הדינאמית מותאמים למתחייב מסט זה. יושם דגש על יישום הגישה בתחום הטיפולי, אך כאמור תתאפשר גם למידה של יישומה במרחב עבודת הפסיכולוג החינוכי.

המאפיינים הייחודיים של הטיפול הדינאמי הקצר הינם:

- קיומו של מוקד טיפולי.
- תיחום בזמן של משך הטיפול.
- עמדה אקטיבית של המטפל.
- התאמת אוכלוסיית המטופלים.

הבנת יחסי הגומלין בין משתנים אלה וכיצד הרחבתם או צמצומם משפיע על הטיפול הדינאמי הקצר הינה חיונית. היכולת לתכנן ולהשתמש באופן דיפרנציאלי ומושכל במשתנים אלה, תוך הבנת ההשלכות הנובעות מאופן השימוש, הם המפתח לשימוש יעיל וגמיש בגישות השונות, ולהתאמת הסט הטיפולי וההדגשים הטכניים המתחייבים מכך. הכרה ושליטה במשתנים אלה יאפשרו למטפל לבחור עבורו ועבור המטופל את המסגרת הטיפולית המתאימה ולהרחיב את מגוון הטיפולים וההתערבויות שהוא יכול לבצע ברמת הפרט, המשפחה הקבוצה והמערכת.

מטרות הקורס:

מאפייני עבודתו של פסיכולוג השפ"ח, מחייבים גם הבנה ושליטה בעבודה ממוקדת וקצרת מועד ביסודה. עד כמה גישה זו מותאמת ויעילה בעבודת הפסיכולוג? האם מסגרת העבודה קצרת המועד הינה אילוץ של מציאות חיצונית, או הינה בחירה מושכלת ואף מועדפת התואמת את "הקליניקה של הפסיכולוג החינוכי" המתקיימת במספר שדות פעולתו. כיצד ניתן לעשות שימוש בעקרונות הגישה של טיפול דינאמי קצר מועד בעבודה טיפולית, ייעוצית, הדרכתית ואף מערכתית. מה היתרונות שגישה זו מציעה כדי לייעל את עבודת הפסיכולוג בשפ"ח. כל אלה עומדים במוקד הקורס ללמידה, הטמעה ויישום.

אופן הלמידה:

החלק הראשון של הקורס יהיה הרצאתי ויעסוק בתיאוריה ומסגרת החשיבה וההמשגה של הטיפול הדינאמי הקצר, והחלק השני ביישום הגישה לחדר הטיפולים ולעבודת פסיכולוג השפ"ח. המשתתפים יתבקשו לקרוא קבוצת מאמרים שישמשו כבסיס ללמידה התיאורטית ויהיו קרקע לדיון ולמידה משותפת, כמו גם להביא דוגמאות מעבודתם ביום יום (מתחום הטיפול/ייעוץ/הדרכה/עבודה מערכתית). דוגמאות אלה ישמשו ללמידה אישית וקבוצתית ויחברו את הלמידה וההבנה התיאורטית עם יישום והטמעת עקרונות הטיפול הדינאמי הקצר לעבודתם.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים המתעניינים בגישה.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, קריאת חומר, הצגת מקרה/הגשת עבודה מסכמת (ניתוח מקרה על פי הגישה).

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות

מיקום: מכללת לוינסקי

מועדים: קיץ 2020 - 6.7, 7.7, 8.7, 13.7, 12.7, 14.7 בין השעות 09:00-15:00. כולל שעה הפסקה

שכר לימוד: ₪ 765

מבנה הקורס ותכנים:

מספר יחידות לימוד לכל נושא*	הנושא הנלמד	
7	רקע היסטורי והתפתחות הגישה על עקרונותיה. הגישות המובילות בטיפול הדינאמי הקצר התפתחותם ומאפייניהם.	מפגש ראשון
7	למידת המרכיבים הייחודיים של הגישה ואופן ניסוחם ועבודה עימם	מפגש שני
6.5	המשך למידת המרכיבים של הגישה ושימוש גמיש ומותאם בעקרונות המשותפים של הגישות המובילות.	מפגש שלישי
6.5	למידת מודל העבודה הממוקדת ויישומה בטיפול עם ילדים, הורים ומתבגרים.	מפגש רביעי
6.5	. הדגשים של יישומים ספציפיים נוספים של הגישה במסגרת "בקליניקה של הפסיכולוג החינוכי" בתחום המערכתי.	מפגש חמישי
6.5	מהתיאוריה לפרקטיקה. הצגת מקרים של הלומדים ולמידה דרכם את יישום הגישה	מפגש שישי
סה"כ יחידות לימוד בקורס: 40		

*יחידת לימוד = שעה אקדמית

שם הקורס: לקויות למידה ב' – קיץ 2020

שם המרצה: זיוה איישה. נירופסיכולוגית קלינית, פסיכולוגית חינוכית מדריכה. עובדת בשפ"ח
אשדוד ובקליניקה פרטית. חברה בוועדות התאמה.

מקום הקורס: מכללת לוינסקי

מועדי הקורס: ימי ב'. 29/6, 6/7, 13/7, 20/7, 27/7, 3/8 בין השעות 9:00-15:00

שכר לימוד: 615 ₪

שם הקורס: לקויות למידה ב' – קיץ 2020

שם המרצה: טל הס שטינמץ, פסיכולוגית חינוכית מדריכה. שפ"ח לב השרון וקליניקה פרטית.

מקום הקורס: מכללת לוינסקי

מועדי הקורס: ימי ג'. 30/6, 7/7, 14/7, 21/7, 28/7, 4/8 בין השעות 9:00-15:00

שכר לימוד: 615 ₪

שם הקורס: לקויות למידה ב' – קיץ 2020

שם המרצה: גב' מיכל בן ריי, פסיכולוגית חינוכית ומאבחנת דידקטית. שפ"ח נתניה, קליניקה פרטית.

מקום הקורס: מכללת לוינסקי

מועדי הקורס: 13.7, 14.7, 15.7, 20.7, 21.7, 22.7

להרשמה לקורסים במכללת לוינסקי [לחצו כאן](#).

להלן רשימת הקורסים המוצעים באוניברסיטת חיפה:

שם הקורס: התערבות במצבי חירום – קורס בסיסי

המראים: ד"ר שולמית ניב וד"ר יהודה שחם – בעלי מרכז "אנשים", הינם פסיכולוגים, מטפלים משפחתיים ומדריכים מוסמכים בטיפול זוגי ומשפחתי.

תיאור כללי של הקורס

הפסיכולוג החינוכי עסוק בחלק ניכר מזמנו בהתערבויות מערכתיות בזמן משבר. הן יכולות להיות בעקבות משברים נקודתיים, או במצבי חירום ארציים על רקע איומים ביטחוניים. ההכשרה בתחום כוללת התייחסות לתשתית החוסן של המערכת החינוכית, למידה של התערבות מערכתית בזמן משבר והכשרה בסיסית בנושא הטיפול בנפגעי טראומה.

מטרות הקורס

להקנות לפסיכולוגים החינוכיים ידע בסיסי בנושא התפיסה וההשפעות הפסיכולוגיות, הפסיכו-פיזיולוגיות, ההתנהגותיות והחברתיות של אירועי לחץ ומשבר. הקורס יעסוק במצבי לחץ יום יומיים כמו גם במשברים אקוטיים, מצבי אי וודאות בתהליכי עיבוד והתמודדות עם אובדן ואבל. יושם דגש מיוחד על:

- 1) ההשפעות השונות של משברים ומצבי לחץ על הילדים מהגיל הרך ועד תום ההתבגרות.
- 2) ידע באשר לצרכי הילדים והמתבגרים הנתונים במצבי לחץ ומשבר בעקבות מצב חירום.
- 3) גיבוש תכניות התערבות וארגז כלים יצירתיים לסיוע פסיכו-חינוכי באירועי לחץ ומשבר במערכת החינוך, ברמת הפרט, המשפחה, הכיתה והמערכת.

אופן הלמידה

הקורס יועבר בדרך של הרצאות, התנסויות בסדנאות, עבודה בקלפים טיפוליים, ניתוחי אירוע, משחקי תפקיד, וסימולציות. ילמדו ויתורגלו כלי התערבות מגוונים (מילוליים ובלתי מילוליים). יעשה שימוש בסרטים וקליפים. תינתן במה לדיון במקרים אקטואליים שהמשתתפים יביאו מן השדה ו/או מן הכרוניקה היום יומית בארץ ובעולם.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים שעוד לא למדו קורס בסיסי בטיפול במצבי חירום.

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה
2. השתתפות פעילה

3. כתיבת תרגיל מסכם. (עבודת הסיכום הנדרשת- הצגת התערבות מערכתית בזמן חירום, תוך הסתמכות על המשגות תיאורטיות שנלמדו במהלך הקורס).

מבנה הקורס:

מספר יחידות	התוכן	הנושא הנלמד
1	היכרות עם המנחה, היכרות עם הלומדים, חוזה בין המנחה ללומדים.	מפגש ראשון הכרות
4	עבודה חווייתית על אירועי חיים של הלומדים וזיהוי מוקדי הכוח להתמודדות (גשר מאחד ודומיו)	מושגי יסוד
4	הגדרה של מצבי חירום והבנה של השפעתם על המערכת החינוכית (שבירת רצפים)	הבחנה בין טראומה וחירום
4	בניית חוסן אישי, כתתי ומערכתי	בניית חוסן
4	התארגנות מוקדמת למצבי חירום במערכת החינוך	צל"ח
4	התארגנות באירועים רחבי היקף, כולל הצורך בניוד עובדים. עבודה בחדרי מצב	התארגנות בזמן חרום
4	עבודה עם חדר מורים, גיבוי למנהל, עבודה בכתות, הודעות להורים ותמיכה לפסיכולוג המתערב	תהליכי עבודה מסודרים בטראומה
4	חובת הדיווח, סודיות, אישור הורים לטיפול ועוד	אתיקה בחירום
3	הצגות מקרה של משתתפי הקורס שילוו את הקורס עד לסיומו	ניתוח מקרים
5	CBT, גישות טיפול גוף- נפש (ביו פידבק, דמיון מודרך, EMDR ועוד), גישות באמצעות הבעה ויצירה (ביבליותרפיה, אומנות ועוד)	טיפול בטראומה בגישות שונות
2	התייחסות בטיפול להורים, משפחה והצוות החינוכי	החשיבה האקולוגית
1		סיכום הקורס

היקף הקורס:

40 שעות אקדמיות במהלך 6 מפגשים, בחיפה, בקמפוס הנמל.
הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בשעות 9.00-15.00 בתאריכים:

1.7.20

5.7.20

7.7.20

12.7.20

19.7.20

22.7.20

תאריך חרבי 26.7.20

שכר לימוד 565 ₪.

שם הקורס: הובלת התערבויות למניעת אלימות בבית, בגן ובבית הספר

המרצה: ד"ר לירון און, פסיכולוג חינוכי-מומחה. רכז מערך ההדרכה לפסיכולוגים במסגרת היחידה לאקלים מטבי וצמצום האלימות, שפ"י. מרצה ומנחה - המכללה האקדמית לחינוך גורדון, מכללת עמק יזרעאל, ביה"ס להתמחויות במכון מופ"ת.

תיאור כללי של הקורס:

מטרות הקורס: הקורס נועד להעניק רקע כללי על תחום בעיות ההתנהגות בילדות ובנעורים וללמד מושגי יסוד ואופני התערבות בגישת הנוכחות החינוכית-גישה מערכתית להתערבות עם הורים ואנשי חינוך בתחום ההתנהגותי. הגישה מבוססת על משנתו של פרופ' חיים עומר ומכוונת להעצמת המסוגלות של המבוגר- ההורה או איש החינוך, אל מול אתגרים התנהגותיים שמציב בפניו הילד. הגישה משלבת היבטים של הדרכת הורים ועבודה מערכתית ליישום במגוון מסגרות משפחתיות וחינוכיות. ההכשרה תספק לפסיכולוג כלים אשר יאפשרו לו להוביל התערבויות ארוכות טווח לצמצום האלימות במערכות החינוך וכן תקנה לפסיכולוג מיומנויות בייעוץ קצר מועד להורים ברוח הגישה.

אופן הלמידה: ימי ההכשרה יכללו היבטים תיאורטיים והיבטים יישומיים, תוך שילוב של תיאורי מקרה והתנסות בכלים שיסייעו להטמעת החומר הנלמד.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים העובדים במסגרת פרויקט מטיב"ה (מערך טיפולי לילדים עם בעיות התנהגות), לפסיכולוגים מתמחים לקראת המחצית השנייה של ההתמחות ולפסיכולוגים מומחים, המעוניינים להעמיק את העיסוק בתחום זה בעבודתם.

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה
2. כתיבת עבודת גמר באורך של 3-5 עמודים אותה ניתן להגיש לכל המאוחר עד 6 שבועות מתום הקורס. על הלומד להביא לידי ביטוי את תהליך הלמידה שעבר תוך שימוש בהמשגות תיאורטיות.

מבנה הקורס:

מספר יחידות	התוכן	הנושא הנלמד
8	סקירת מחקרים עדכניים ותמונה כללית על מקורות לבעיות ההתנהגות ולקשיי סמכות ועל מקומו המרכזי של הפסיכולוג החינוכי בהתערבויות בתחום.	בעיות התנהגות ונוכחות המבוגר המשמעותי
8	הצגת גישת הנוכחות חינוכית- ביסוס התיאורטי ועקרונות עבודה.	גישת הנוכחות החינוכית להתמודדות עם בעיות התנהגות
12	הצגת מתווה ההדרכה ודין בסוגיות ביחסי ההעברה לצד למידת כלים שימושים ליישום במשפחה ברוח גישת הנוכחות החינוכית	הדרכת הורים לילדים הסובלים מקשיים התנהגותיים
12	א. הצגת עקרונות מנחים ומתווה מפורט של התערבות ברוח גישת הנוכחות החינוכית בבתי ספר ובגני ילדים. ב. הרצאת אורח: גדי דינגוט- שפ"ח חיפה, רכז מחוז חיפה ביחידה לאקלים מטיבי של שפ"ח, פסיכולוג חינוכי בביה"ס לחינוך מיוחד לתלמידים עם הפרעות התנהגויות- רגשיות.	תהליכי התערבות פסיכו- חינוכיים לשיפור ההתמודדות המערכתית עם בעיות התנהגות.

היקף הקורס:

40 שעות אקדמיות.

הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בשעות 9.00-15.00 בחיפה, בקמפוס דילן בתאריכים הבאים:

9.7.2020

13.7.2020

20.7.2020

28.7.2020

29.7.2020

6.8.2020

תאריך חזרה: 13.8.2020

שכר לימוד: 765 ₪

שם הקורס: הפרעות הקשת האוטיסטית

מרצה: עדי פרי, פסיכולוג התפתחותי מומחה-מדריך. מדריך בתחום עבודה מערכתית והגיל הרך בתחנת העמקים ובשפ"חים. פסיכולוג התפתחותי אחראי במכון להתפתחות הילד בטבריה ובמחוז צפון של שרותי בריאות כללית. מדריך ביחידת הקריות של היחידה לילדים בסיכון. בעבר מרצה לאבחון וטיפול בלקויות למידה והפרעות התפתחותיות במגמה הקלינית חינוכית באוניברסיטת חיפה. בעל ניסיון רב בהוראה, באבחון, טיפול ועבודה מערכתית עם ילדים ומתבגרים בעלי קשיים מורכבים ותקשורתיים, הוריהם, ומערכת החינוך המלווה אותם, בחינוך הרגיל והמיוחד.

מטרת הקורס:

מטרת הלמידה המרכזית היא לספק בסיס רחב ועדכני לפסיכולוג החינוכי העובד במסגרות עם ילדים המאובחנים בספקטרום האוטיסטי להבנה של המאפיינים הייחודיים של ההפרעה האוטיסטית. יושם דגש על הכרת הדילמות והקשיים באבחנה מתוך השינויים בתפיסת הקשת האוטיסטית, על הצרכים הטיפוליים המורכבים של המאובחנים עם קשיים תקשורתיים לאורך מעגל החיים ועל האופנים השונים בהם מערכות חינוכיות מתמודדות עם הייחודיות הטיפולית, בכישורי הלמידה ובשילוב החברתי של ילדים עם אוטיזם.

הקורס מבוסס על ההנחה כי תחום האוטיזם מהווה כר פורה להבנה של אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים, להתמודדות עם סוגיות ערכיות, תרבותיות ומקצועיות סביב הגדרת קשיים וליקויים, היכרות מחויבת עם מגוון כלים וגישות טיפוליות עדכניות שצמחו מתוך הטיפול בהפרעות התפתחותיות מפושטות, ושליטה במגוון המענים אותם מערכת החינוך מספקת תחת ליווי הפסיכולוג החינוכי עבור ילדים בעלי לקויות חברתיות-תקשורתיות ברצף מסגרות החינוך.

אופן הלמידה:

בקורס נכיר את האבחנה של הפרעה בספקטרום האוטיסטי באופן מעמיק ורב מימדי, נבחן את התופעה והמורכבות האבחנתית, את המשמעויות הטיפוליות וההתפתחותיות, את המקום של המערכת החינוכית והפסיכולוג החינוכי בחינוך וטיפול בילדים מאובחנים ונעמיק בהיכרות עם הטיפול והליווי הפסיכולוגי של ילדים ומשפחות בספקטרום. הקורס מבוסס למידה פרונטלית בליווי מצגות וחומרי המחשה, בימים מרוכזים.

הקורס מיועד: פסיכולוגים בעלי רקע או ניסיון העובדים בפועל במסגרות ועם ילדים ומשפחות לילדים המאובחנים בספקטרום האוטיסטי.

דרישות הקורס:

- נוכחות מלאה והשתתפות פעילה
- עבודת גמר באורך של 3-6 עמודים אותה ניתן להגיש לכל המאוחר עד 12 שבועות מסוף הקורס, בה על הלומד להביא לידי ביטוי את תהליך הלמידה שעבר. נדרשת הצגת מקרה של דילמה פסיכולוגית (טיפול, אבחון, התערבות מערכתית...), לדון במקרה תוך הצגת מידע תומך בכל צד מתוך הנלמד בקורס זה, להכריע מקצועית בהתלבטות ולנמק את הבחירה באופן מבוסס.

מבנה הקורס:

מספר יחידות	הנושא הנלמד	
5	היכרות עם המרצה, עם הסטודנטים ועם תכני הקורס. קביעת החוזה בין המרצה לסטודנטים, בדיקת הרקע של הסטודנטים, הידע והניסיון בתחום. רקע והכרת האוטיזם כאבחנה רפואית-פסיכולוגית וכתופעה חברתית-תרבותית: ההיסטוריה, הרקע וההגדרות מליאו קאנר והאנס אספרגר ועד ל-DSM-5. הכרת התהליכים והמגמות של האוטיזם ומדוע היא מוגדרת כ"המגפה של המאה ה-21", הכרת הגורמים לממדי התופעה והשפעותיה.	מפגש ראשון
6	הכרת הקשת של הספקטרום: רצף הקשיים, הצרכים והמענים במעגל החיים וברמות התפקוד השונות. היכרות עם תהליכי האבחון והבנת המאפיינים רגשיים באבחון ומתן אבחנה. הדילמות והמורכבות באבחון הפסיכולוגי הבסיסי של הפרעות תקשורת, היכרות עם הדרישות החוקיות, אינדיקציות בהערכה הבסיסית, השימוש בשאלונים והערכות תצפיתיות מובנות והכלים הייעודיים לאבחון אוטיזם באבחון הפסיכולוגי. אינטגרציה של מידע, אבחנה מרובה ואבחנה מבדלת.	מפגש שני
6	הטיפול והליווי הפסיכולוגי של ילד עם הפרעה בספקטרום האוטיסטי: גופי ידע וגישות טיפוליות באוטיזם, הטיפול הפסיכולוגי ומקומה של הפסיכותרפיה לילדים בספקטרום, התייחסות לתחום הטיפול הקוגניטיבי התנהגותי וטיפול בכישורים חברתיים בילדים המאובחנים עם הפרעות תקשורת.	מפגש שלישי
6	המערכת החינוכית של ילדים בספקטרום האוטיסטי: גני תקשורת וסל הטיפולים המקדם, כיתות תקשורת ובתי ספר לילדים בספקטרום האוטיסטי, ילדים בשילוב פרטני ודילמות של שילוב.	מפגש רביעי
6	המערכת החינוכית של ילדים בספקטרום האוטיסטי: מקומו של הפסיכולוג החינוכי במערכות חינוכיות בהם מתחנכים ילדים עם אוטיזם וכמרכז מקרה לילדים ומשפחות.	מפגש חמישי
6	עבודה עם משפחות לילדים המאובחנים בספקטרום האוטיסטי: החוויה ההורית, השפעות לקויות תקשורת על המשפחה, טיפול וליווי משפחות המתמודדות עם ילד בספקטרום כולל ריכוז מקרה במסגרות החינוכיות.	מפגש שישי
5	אינטגרציה של ידע, מחקר עדכני מחד וייצוגים תרבותיים של האדם האוטיסטי מאידך כהליך של הטמעה והתאמה של הידע הפסיכולוגי ושיפור הטיפול והמסגרות של ילדים המאובחנים בספקטרום האוטיסטי. הצגת עבודת הגמר ותמיכה בביצועה, סיכום הקורס.	מפגש שביעי

מיקום הקורס: חיפה, קמפוס דילן.

היקף הקורס: 40 שעות

תאריכים: הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בחודש אוגוסט בשעות 9:00-15:00 בתאריכים:

2.8.2020

3.8.2020

4.8.2020

9.8.2020

10.8.2020

11.8.2020

תאריך חזרתי: 12.8.2020

שכר לימוד: 765 ₪

שם הקורס: חירום, משבר ואלימות - תיאוריה והתמודדות בחברה הערבית

המרה: ד"ר אמג'ד מוסא. מומחה מדריך בפסיכולוגיה חינוכית, מומחה באבחון וטיפול בטרומה ומצבי דחק. בעל ניסיון רב בהתערבויות בחירום הן בארץ והן בחו"ל. חיבר מספר מחקרים שפורסמו בכתבי עת מובילים בעולם.

תיאור כללי של הקורס: ההכשרה בתחום החירום כוללת התייחסות לתשתית החוסן של המערכת החינוכית, למידה של התערבות מערכתית בזמן חירום ומשבר והכשרה בסיסית בנושא הטיפול בנפגעי טרומה. נוסף לכך, ההכשרה תכלול גם התערבות מניעתית וטיפולית במקרים של אלימות אשר מתרחשת רבות בחברה הערבית ומחייבת התעסקות ניכרת מזמנו של הפסיכולוג בהתערבויות מערכתיות וגם פרטניות בנושא.

מטרות הקורס: להקנות לפסיכולוגים החינוכיים ידע בסיסי בנושא התפיסה וההשפעות הפסיכולוגיות, הפסיכו-פיזיולוגיות, ההתנהגותיות והחברתיות של אירועי לחץ ומשבר. הקורס יעסוק במצבי לחץ יום יומיים כמו גם במשברים אקוטיים, מצבי אי וודאות בתהליכי עיבוד והתמודדות עם אובדן ואבל. יושם דגש מיוחד על:

- (1) ההשפעות השונות של משברים ומצבי לחץ על הילדים מהגיל הרך ועד תום ההתבגרות. יינתן דגש ניכר לייחודיות התרבותית בחברה הערבית.
- (2) ידע באשר לצרכי הילדים והמתבגרים הנתונים במצבי לחץ ומשבר בעקבות מצב חירום.
- (3) גיבוש תכניות התערבות וארגז כלים יצירתיים לסיוע פסיכו-חינוכי באירועי לחץ ומשבר במערכת החינוך, ברמת הפרט, המשפחה, הכיתה והמערכת, אשר מתאמים לבית הספר הערבי עם מאפייניו השונים.
- (4) בנית תכנית כוללת להתערבות מערכתית באירועי אלימות שונים.

אופן הלמידה:

הקורס יועבר בדרך של הרצאות, התנסויות בסדנאות, עבודה בקלפים טיפוליים, ניתוחי אירוע, משחקי תפקיד, וסימולציות. ילמדו ויתורגלו כלי התערבות מגוונים (מילוליים ובלתי מילוליים). יעשה שימוש בסרטים וקליפים. תינתן במה לדין במקרים אקטואליים שהמשתתפים יביאו מן השדה ו/או מן הכרוניקה היום יומית בארץ ובעולם.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים מתמחים שעוד לא למדו קורס בסיסי בטיפול במצבי חירום.

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה
2. השתתפות פעילה
3. כתיבת תרגיל מסכם. (עבודת הסיכום הנדרשת- הצגת התערבות מערכתית בזמן חירום, תוך הסתמכות על המשגות תיאורטיות שנלמדו במהלך הקורס).

מבנה הקורס:

מספר יחידות	התוכן	הנושא הנלמד
1	היכרות עם המנחה, היכרות עם הלומדים, חוזה בין המנחה ללומדים, הבהרת ציפיות מיפוי הניסיון הקודם בתחום.	היכרות
4	עבודה חווייתית על אירועי חיים של הלומדים וזיהוי מוקדי הכוח להתמודדות (גשר מאחד ודומיו)	צרכיו של מי שנפגע באירוע התנהגות באסון
4	סימולציות להבנת משאבי התמודדות הפנימיים והחיצוניים אשר נפוצים בחברה הערבית	תגובת הפרט לאסון ASR+ASD מודל החוסן הרב מימדי
4	סדנאות הפנמה עם ידיעת המאפיין הדתי הייחודי לחברה הערבית	תרגול גשר מא"חד
4	סימולציות להתמודדות לאחר מקרי אלימות מורכבים בחברה הערבית, גישות להתערבות גם באופן מערכתי וגם באופן פרטני.	עקרונות ההתערבות המיידית סטביליזציה P&L +
4	סדנאות להתערבות במספר משברים ידועים בחברה הערבית וההתערבות שנעשית בחברה הערבית. (דוגמאות: רצח תלמיד בכותלי בית הספר, פגיעה עצמית והתאבדות- חלק מהמקרים שנדון בהם במהלך הקורס)	כלים להערכת מצב וטיפול באסון בהיבט ארגוני- בית ספר במוקד
4	משחקי תפקידים – התנסות חווייתית בתהליך הלמידה.	סימולציה דו- צדדית של אירוע אסוני
4	הרצאה וסדנה בנושא	לקחי מלחמת לבנון השנייה לתפקידיו של הפסיכולוג החינוכי במגזר הערבי: ברמה האישית וברמה המקצועית- עבודה בקבוצות
2	סדנה חווייתית שימוש בקלפים	הצגת תוצרי הקבוצות ודיון
4	הרצאה וסימולציה מותאמת להתמודדות במקרים של אלימות בחברה הערבית.	כלים יצירתיים להתמודדות – ספרו תרפיה.
4	סדנה	שימוש בקלפים טיפוליים בתהליך יעוץ
1		הערכה וסיכום

היקף הקורס, מועד ומיקום:

40 שעות אקדמיות.

הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בין השעות 9.00-15.00 בחיפה, בקמפוס דילן בתאריכים

הבאים:

1.7.20

5.7.20

9.7.20

22.7.20

27.7.20

29.7.20

תאריך חזרבי: 30.7.20

שכר לימוד: 565 ₪.

שם הקורס: יסודות הפסיכותרפיה הפסיכואנליטית – תיאוריה, טכניקה ופרקטיקה של המעשה הטיפולי

המרצה: זהר חייקין, ראש המסלול ל"פסיכותרפיה פסיכואנליטית" של "המדרשה ללימודים מתקדמים בפסיכולוגיה חינוכית". פסיכולוגית חינוכית מומחית-מדריכה. בוגרת התוכנית להשלמה בפסיכולוגיה קלינית. בוגרת ביה"ס לפסיכותרפיה פסיכואנליטית של אונ' בר-אילן והתוכנית ל"פסיכותרפיה למתקדמים" של מרכז ויניקוט. קליניקה פרטית למתבגרים ולמבוגרים בתל-מונד.

תיאור הקורס: הקורס מיועד להקנות למטפלים בסיס תיאורטי וקליני אשר יתרום להבנה טובה יותר של מרכיבי היסוד במפגש הטיפולי. הקורס יכלול סקירה כללית של הגישות המרכזיות בפסיכותרפיה הדינמית על היבטיהם התאורטיים והקליניים. זאת תוך שימת דגש על ההבדלים בין הגישות השונות בתפיסת טבע והתפתחות האדם, כמשליכה על הטכניקה והתהליך הטיפולי. ילמדו מושגי יסוד בפסיכותרפיה (כגון "סטינג", "ברית טיפולית", "חוצה טיפולי", "טרנספרנס", "קאונטר-טרנספרנס") ויוצגו תיאורי מקרה מן הספרות הפסיכואנליטית וכאלו שיובאו על ידי המשתתפים, על מנת להמחיש את הנלמד.

אופן הלמידה: תכני הקורס יועברו באמצעות הוראה פרונטלית, על בסיס הביבליוגרפיה שהמשתתפים יתבקשו לקרוא ועל בסיס תיאורי מקרים שיובאו ע"י המשתתפים והמרצה. הלמידה תשולב בהתנסות חווייתית של המשתתפים באמצעות קטעי שירה ופרוזה.

הקורס מיועד: לפסיכולוגים בעלי וותק מסוים בעבודה אשר התנסו בטיפול.

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה
2. קריאת פרקים ומאמרים ע"י המשתתפים לקראת הפגישות.
3. עבודת גמר באורך של עד שישה עמודים, אותה יש להגיש לכל המאוחר ארבעה שבועות מתום הקורס.

מבנה הקורס ותכנים:

מספר מפגש	הנושא הנלמד	מספר יחידות
<u>1</u>	ילמדו מושגי יסוד בטכניקה של הפסיכותרפיה ("סטינג", "ברית טיפולית", "הקשבה מרפרפת ואחידה", "טרנספרנס", "קאונטרטרנספרנס" ועוד)	7
<u>2</u>	המשך ההעמקה בלמידת מושגי היסוד בשילוב תיאורי מקרה שיובאו על מנת להמחיש את החומר הנלמד	7
<u>3</u>	המשך ההעמקה בלמידת מושגי היסוד בשילוב תיאורי מקרה שיובאו על מנת להמחיש את החומר הנלמד	6
<u>4</u>	תאוריה של דחף לעומת תאוריה של יחס. ההבדלים בתפיסת האדם והתהליך ההתפתחותי, בזרמים המרכזיים בפסיכותרפיה (התאוריה הקלאסית ואבי הפסיכואנליזה פרויד לעומת זרמים מאוחרים יותר כגון הזרם העצמאי ונציגו הבולט וויניקוט וגישת העצמי של קוהוט)	6
<u>5</u>	המשך ההעמקה בהבנת ההבדלים בין הגישות והשלכתם על העבודה הקלינית בטיפול	7
<u>6</u>	המשך ההעמקה בהבנת ההבדלים בין הגישות והשלכתם על העבודה הקלינית בטיפול	7

היקף הקורס, מועד ומיקום:

40 שעות אקדמיות.

הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בשעות 9.00-15.00 בחיפה, בקמפוס דילן בתאריכים

הבאים:

5.7.20

12.7.20

19.7.20

23.7.20

26.7.20

30.7.20

תאריך חזרבי: 2.8.20

שכר לימוד: 765 ₪

שם הקורס: "פסיכולוגיה חינוכית משפיעה" - קורס אינטגרטיבי יישומי

בתחום המערכת

הקורס נבנה ע"י הפורום המערכתי.

מרצים:

אלון נוימן, פסיכולוג חינוכי מומחה – מדריך, מטפל משפחתי זוגי ומגשר, מנהל שפ"ח צפת.
יעל שטיינברג, פסיכולוגית קלינית וחינוכית רכזת צוות מערכתי השירות הפסיכולוגי חינוכי ירושלים.

תיאור הקורס: הקורס הנוכחי מיועד לפסיכולוגים בעלי ניסיון בחשיבה ועבודה מערכתית, המעוניינים להרחיב את היכרותם עם מגוון דרכי התערבות במערכת החינוכית. בקורס יושם דגש על היכולת להבין ולתכנן התערבות משמעותית בסביבה חינוכית מורכבת. הקורס הוא אינטגרטיבי במהותו ויעסוק במספר תיאוריות וגישות לעבודה עם מנהלים ועם צוותי חינוך, במטרה לקדם את המערכת החינוכית כסביבה מיטיבה, תוך הבנה של תהליכים מערכתיים ותהליכי שינוי.

מטרת הקורס:

העשרת הידע והמיומנויות בתחום ההתערבות המערכתית מתוך עמדה רלוונטית ומשפיעה, ותוך התייחסות לרצף התיאורטי שבין אבחון והתערבות ובין העידן המודרני לפוסטמודרני.

אוכלוסיית יעד: פסיכולוגים חינוכיים מדריכים ומומחים או בשלבי התמחות מתקדמים.

אופן הלמידה: תהליך הלמידה יתבסס על חומר תיאורטי, עבודה חווייתית וניתוחי מקרה, תוך שימוש במגוון מתודות.

דרישות הקורס:

- השתתפות רציפה ופעילה במפגשים
- הכנת מטלת גמר, אשר תכלול תיאור מומשג של התערבות במערכת (או של תכנון התערבות), הנובעת ממסקנות האבחון המערכתי.

היקף הקורס: 40 שעות אקדמיות במשך 6 מפגשים מרוכזים בין השעות 09:00-15:00

מבנה הקורס:

מפגש	נושא	תוכן נלמד	מספר יחידות
1	יישום חזון ומטרות ארגוניות ומקצועיות דרך תיאוריה וכלים של הגישה המערכתית.	היכרות בין המשתתפים והמנחה. ריענון והעמקה של מושגים מתוך גישות מערכתיות מרכזיות (סנג'י ואחרים), והתאמתם למערכת החינוך. שימוש במטריצה לפרישת חזון ככלי לאבחון והתערבות, בעבודה עם מנהלים וצוותים תוך חיבור לתפקיד הפסיכולוג החינוכי.	7

2.	האתגר של התערבות מערכתית בעולם של שינויים ואי וודאות	הדינמיקה של תהליכי שינוי דרך נקודות המבט של תיאוריות מהעידן המודרני (קורט לוין ואחרים) ועד העידן הפוסטמודרני (VUCA). ממודלים של שינוי מתוכנן ועד לתפיסות של מורכבות, תוך חיבור לכלים יישומיים להתערבות במערכת החינוכית (וגנר ועוד).	7
3.	התערבות מערכתית במצבי משבר וקונפליקט בגישה פסיכודינמית	מתהליכי פיצול לאינטגרציה – המשגת תהליכי משבר וקונפליקט ודרכי התערבות במערכת החינוכית.	6
4.	עבודה עם מנהלי מערכות חינוך, לקידום סביבה מיטיבה	חדרו/ה של המנהל/ת כהזדמנות ליצירת התערבות מערכתית משפיעה וקידום שותפות בתהליכי שינוי: גורמים מקדמים ובולמים בקשר שבין הפסיכולוג והמנהל: מנגנוני הגנה, קיבעון תפקודי, מיצוב, שפה, סגנונות תקשורת ועוד.	6
5.	אתגרי ההכלה וההשתלבות- המערכת החינוכית על הרצף שבין הכלה והדרה, ובין סיכון לצמיחה.	התמודדות מערכתית עם ילדים בסיכון התפתחותי. היכרות עם מושגים מתוך התפיסה החינוכית הפסיכו-חברתית: מעגלי הדרה, דפוסים מקדמים ומכשילים של מערכות בהתמודדות ובהכלת ילדים מאתגרים. מיצוב מערכת מחזיקה ולא נוטשת: חשיבות הקשר וההתקשרות.	7
6.	עבודה מעצימה עם ארגונים בגישה פוסטמודרנית	חקר מוקיר הינו כלי נרטיבי פוסטמודרני לשינוי ארגוני. למידה מהצלחות הינה אדפטציה של הכלי למערכת החינוך, והיא משלבת עקרונות נרטיביים והיבטים של הפסיכולוגיה החיובית. בנוסף ללמידת הכלי, נעסוק בסיכום ואינטגרציה של החומר הנלמד בקורס דרך חקר התערבויות מוצלחות של המשתתפים.	7

מקום הלמידה: קמפוס דילן, חיפה.

תאריכים:

30.6.2020

2.7.2020

7.7.2020

14.7.2020

16.7.2020

21.7.2020

תאריך חזרה: 22.7.2020

שכר לימוד: 765 ₪

שם הקורס: לקויות למידה שנה ב'

מרצה: חן ברם – פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה, מנהלת שפ"ח שלומי, רכזת דיאגנוסטיקה ולקויות למידה מחוז צפון.

תיאור הקורס: תכנית הקורס מתבססת על ההנחה שלמשתתפים בסיס ידע בתהליכים קוגניטיביים, התפתחותיים ורגשיים. כמו כן, המשתתפים התנסו בתהליכים דיאגנוסטיים ובמערכת הבסיסית של אבחון פסיכולוגי.

מטרת התכנית, שכוללת את שני קורסי היסוד בלקויות למידה, היא להקנות לפסיכולוג החינוכי מומחיות בידע תיאורטי באבחון לקויות למידה והפרעות קשב ברמות גיל שונות, בהיבט האישי, משפחתי, והמערכתי -בית ספרי. המתמחים מקבלים הכשרה באבחון אינטגרטיבי על מנת להגיע לאבחנה מבדלת בין לקויות למידה והפרעות קשב לקשיים אחרים, כדי לגבש תכניות התערבות מתאימות.

הקורס מיועד: לבוגרי קורס ל"ל אשר למדו במדרשה או שלמדו בקורס מקביל במהלך לימודיהם או התמחותם וקבלו מהוועדה המקצועית אישור על פטור מקורס א'.

תנאי סף - סיום קורס לקויות למידה א' ועבודה במסגרת בית ספר יסודי/ חטיבת ביניים/ תיכון

שנה ב' של הקורס מותנית בהשלמת כל החובות של קורס לקויות למידה שנה א'.

בקורס ליקויי למידה ב' המיקוד יהיה על הפרעות קשב, התאמות בבחינות וניתוח אבחונים שיערכו ע"י המשתתפים.

אופן הלמידה- למידה מגוונת והצגות מקרים שיחייבו את כל הלומדים וילוו לאורך כל הקורס.

מבנה הקורס:

מספר יחידות	התוכן	הנושא הנלמד
2	בניית חוזה מחודש ובדיקת ידע וניסיון בתחום חלוקת המשימות ואופן העבודה	מפגש ראשון
2	דיסקלקוליה מהי. אבחון חשבון	חשבון
2	מאפייני השפה, לקות בשפה האנגלית ובשפה זרה, אבחון.	אנגלית/שפה זרה
10	הצגות מקרים ע"י הלומדים: השאלה האבחונית, אינטגרציה כלל הממצאים, וניתוח תוצאות המבחנים תוך דגש על הקשר בין סיבת ההפניה לתוצאות. סיכום, המלצות ודרכי התערבות תוך הפניה לקריאת מאמרים עדכניים ודיון.	הצגות מקרים – אינטגרציה
10	אבחנה של לקויות למידה תוך ניתוח התוצאות בעל פי תאוריית ה CHC. סיכום, המלצות ודרכי התערבות תוך הפניה לקריאת מאמרים	הצגות מקרים-

	עדכניים ודין.	ניתוח תוצאות
10	התייחסות ספציפית למקרים שבהם השאלה האבחונית היא בנושא קשב וריכוז. תוך הפניה לקריאה מאמרים . סיכום, המלצות ודרכי התערבות תוך הפניה לקריאת מאמרים עדכניים ודין.	הצגות מקרים- קשב
4	מיקוד ההתייחסות בלקויות למידה/לקויות קשב וקומורבידיות עם בעיות רגשיות. סיכום, המלצות ודרכי התערבות תוך הפניה לקריאת מאמרים עדכניים ודין.	הצגות מקרים- התחום הרגשי
2	התאמות בדרכי הוראה, התאמות בדרכי הבחנות	הצגות מקרים- התאמות להבחנות
2	סיכום הקורסים	סיכום הקורס

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה
2. עריכת אבחונים פסיכו-דידקטיים במהלך שנת הלמידה והבאת אחד מהאבחונים להדרכה קבוצתית באחד מהמפגשים
3. כתיבת חוות דעת פסיכולוגית על אבחון משולב הכוללת המלצות בדרכי למידה והבחנות.

תאריכי הקורס:

44 שעות אקדמיות במהלך 6 מפגשים בין השעות 9:00-15:30 בקמפוס דילן בתאריכים:

29.6.2020

2.7.2020

27.7.2020

5.8.2020

12.8.2020

13.8.2020

תאריך חזרה: 16.8.2020

שכר לימוד: 615 ₪

שם הקורס: לקויות למידה שנה ב' בשפה הערבית

מרצה: כמיל נג'אר - פסיכולוג חינוכי מומחה - מדריך, מנהל שפ"ח עספיא ופרקטיקה פרטית, חבר הוועדה המקצועית ללקויות – למידה בשפ"י.

מטרות הקורס:

הרחבת הידע והעמקתו בנושא לקויות – הלמידה על - ידי חשיפה וחיזוק המפגש בין המחקר לשדה בתחום. בנוסף, להיבטים הדידקטיים הרלוונטיים לשפה הערבית ברמות השונות, יושם גם דגש מיוחד ונרחב על למידה והטמעת הנחיות ותוצרי הוועדה המקצועית ללקויות - למידה בשפ"י, בעיקר, הפורמט לאבחון משולב.

תוכן הקורס ואופן העברתו:

בקורס יינתן רקע מחקרי בתחום בשפה הערבית, יוצגו מודלים התפתחותיים לתהליכי קריאה וכתביה, ליקוי קריאה: הגדרות, דרכי איתור ואבחון, ליקוי כתיבה: הגדרות, דרכי איתור ואבחון. נכיר הפורמט לאבחון משולב: רציונל, למידה ויישום הכוללים דיון בהתאמה ובהאחדה של אבחון התחום השפתי וההיבטים הדידקטיים, כולל אבחון קשב, השפה האנגלית והרחבת תחום החשבון. בנוסף, הכרת מבחנים חדשים ו/או פחות מוכרים בתחומים השונים. בהקשר זה, תהיה חשיפה והיכרות, במהלך המפגשים, עם מבחני האינטליגנציה החדשים שיצאו לאור בשפה הערבית לאחרונה [WISC - IV^{ARB}, W&J III] תוך חיבור עם גישת ה- CHC, ברמת הפירוש. דגש נוסף על הנחיות לכתיבת חוות הדעת על סמך אבחון רב - תחומי ללקויות - למידה, תוך דגש על הסיכום האינטגרטיבי, קביעת האבחנה והמלצות על דרכי היבחנות מיוחדות במידת הצורך. ולבסוף נקיים דיון סביב נושא ההתאמות בדרכי היבחנות [וגם בדרכי הוראה] והטמעת קווים מנחים לקביעת ההתאמות.

הקורס מיועד:

לפסיכולוגים מתמחים שעברו כבר קורס בסיסי - לקויות למידה א'.

אופן הלמידה:

למידה מגוונת והצגות מקרים שיחייבו את כל הלומדים וילוו לאורך כל הקורס.

דרישות הקורס:

נכחות מלאה, קריאת חומר תיאורטי, הגשה של חוות - דעת פסיכולוגית בתום הקורס, הכוללת אבחון לקויות - למידה (אבחון רב - תחומי), בעזרת הכלים שילמדו.

מבנה הקורס:

מספר היחידות	התוכן	
2	היכרות, תיאור הקורס ודרישותיו.	מפגש ראשון
4	לקות – קריאה בשפה הערבית: רקע מחקרי, הגדרה, סוגים ודרכי אבחון.	
4	לקות בתפקודי כתיבה בשפה הערבית : הדגרה, סוגים דרכי אבחון.	מפגש שני
2	ביטוי התפקודים הדידקטיים במקצועות השונים. דרכי התמודדות	

	במסגרת הכיתה. הצגת מקרים ע"י המנחה	
4	לקות - בחשבון מהי ? הליקויים המשפיעים על תפקוד בחשבון ודרכי אבחון.	מפגש שלישי
2	לקות בשפה האנגלית : הגדרה ודרכי אבחון.	
4	לקות - בקשב: הגדרה, מודלים, דרכי אבחון, המלצות ודרכי התערבות.	מפגש רביעי
2	"הצצה" למבחני האינטליגנציה החדשים בשפה הערבית שיצאו לאור לאחרונה (WISC-IV, W&J III) תוך חיבור לגישה ולשפת ה-CHC, ברמת ההמשגות והפירושים.	
14	הצגת מקרים על – ידי המשתתפים (או מאמרים רלוונטיים לפי בחירת המנחה)	מפגש חמישי ושישי
2	הנחיות לכתיבת חוות דעת על סמך אבחון רב – תחומי לליקויי למידה, תוך דגש על הסיכום האינטגרטיבי, קביעת האבחנה והמלצות על דרכי היבחנות מיוחדות במידת הצורך.	מפגש שביעי
2	התאמות בדרכי הוראה, התערבות והיבחנות	
2	סיכום הקורס	

היקף הקורס:

44 שעות אקדמיות במהלך 6 ימים מרוכזים, בחיפה, בקמפוס הנמל.

הקורס יתקיים בין השעות 09:00 ל 15:30 בתאריכים הבאים:

2.7.20

9.7.20

16.7.20

23.7.20

10.9.20

16.9.20

תאריך חרבי: 23.9.20

שכר לימוד: 615 ₪

שם הקורס: הגברת יעילות הפסיכולוג החינוכי בבית הספר בסיוע לילד, למורה, להורים ולצוות באמצעות התערבויות מעולם ה-CBT המערכתי בעצימות נמוכה

מרה: יששכר עשת, פסיכולוג קליני רפואי מומחה, מדריך בטיפול משפחתי וב-CBT. ניסיון של עשרות שנים כפסיכולוג בית ספר, בייעוץ לבתי ספר, בטיפול בילדים והורים ובקורסים שונים בנושא.

תיאור כללי של הקורס

הקורס מציע התערבויות קצרות ויעילות הנותנות בידי הילד המורה וההורים דרכי התמודדות עם מבחר קשיים שכיחים בגישת ה-CBT המערכתי בעצימות נמוכה.

מטרות הקורס

לתת בידי הפסיכולוג מבחר התערבויות קצרות מועד ויעילות לסיוע בסבל של ילד, הורים, ומחנכים.

אופן הלמידה

הקורס יועבר בדרך של הרצאות, התנסויות בסדנאות והצגת מקרים. המשתתפים יקבלו חוברת ובה פירוט ההתערבויות במגוון תופעות שכיחות בבית הספר.

הקורס מיועד לפסיכולוגים מתמחים או מומחים.

מבנה הקורס ותכנים:

מספר יחידות	הנושא הנלמד	
6	הגדרת הפסיכולוג כעוסק בסיוע לסבל אנושי ולא עוסק במשמעת.	מפגש ראשון
7	הכרות עם ההתערבויות המתאימות למסגרת בית הספר.	מפגש שני
7	תרגול במגוון קשיים שכיחים דרך הצגת מקרים של המשתתפים: קשיי התנהגות, קשיים בוויסות רגשות.	מפגש שלישי
7	העברת ידע והתערבויות בהשתלמויות למורים: ערך עצמי ירוד, דיכאון, בדידות, חרם, חרדה חברתית.	מפגש רביעי
7	תרגול במגוון קשיים שכיחים דרך הצגת מקרים של המשתתפים: טראומות פחדים וחרדות	מפגש חמישי
6	תרגול במגוון קשיים שכיחים דרך הצגת מקרים של המשתתפים: ליקויי למידה קשב וריכוז וסיכום	מפגש שישי

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה
2. השתתפות פעילה
3. כתיבת תרגיל מסכם. עבודת הסיכום הנדרשת כוללת: הצגת מקרה שבו מוצגות ההתערבויות למתן כלי התמודדות לילד, למחנך ולהורים. עבודה של עד 4 עמודים אותה יש להגיש לכל המאוחר 4 שבועות מתום הקורס.

היקף הקורס, מועד ומיקום:

40 שעות אקדמיות.

הקורס יתקיים במהלך 6 ימים מרוכזים בשעות 9.00-15.00 בחיפה, בקמפוס דילן בתאריכים

הבאים:

30.6.20

7.7.20

14.7.20

21.7.20

28.7.20

18.8.20

תאריך חזרבי: 19.8.20

שכר לימוד: 765 ₪

להרשמה לקורסים באוניברסיטת חיפה [לחצו כאן](#).

